

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - ШУМЕН
гр. Шумен, пл. „Освобождение” № 1
ДИРЕКТОР: тел.: 054 800 722; Факс 054 800 727
E-mail: office@rzi-shumen.net; **Уеб сайт:** www.rzi-shumen.net

---

Г О Д И Ш Е Н

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА РЗИ ШУМЕН

2016 г.

През отчетната 2016 г. РЗИ Шумен работи по изпълнението на годишния план със стратегически цели:

➤ Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на съответната област.

➤ Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.

➤ Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.

➤ Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

➤ Ограничаване заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

Във връзка с това се изпълняваха основни задачи свързани с:

- Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

- Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

- Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

- Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020. Разширяване обхвата на акредитация на ЛИК при регионалните здравни инспекции с междуобластни функции с всички показатели, свързани с анализа на продуктите и стоките и факторите на жизнената среда. Повишаване капацитета на лабораторната дейност на Регионалните здравни инспекции.

- Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

- Продължаване на дейностите по национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

- Анализирание на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

- Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

- Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

- Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.

- Осъществяване на ефективна система за опазване на страната от внос на заразни болести, укрепване капацитета на звената за граничен здравен контрол и изпълнение на изискванията, залегнали в Международните здравни правила.

- Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т. ч. биотероризъм.

- Повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;

- Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на възискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функционираща „хладилна верига”.

- Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на заразните заболявания.

- Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

- Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

- Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

- Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

- Повишаване информираността на населението.

ОСНОВНИ ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

През отчетната 2016 година РЗИ Шумен осъществи профилактична и противоепидемична дейност и държавен здравен контрол на територията на Шуменска област, разположена в Североизточна България на площ 339,2 км.²

Областта се състои от 10 общини: гр. Шумен, гр. Нови пазар, гр. Велики Преслав, гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Върбица, гр. Каолиново, с. Никола Козлево, с. Хитрино и с. Венец.

Към 31.12.2015 г. населението на областта е 175720 души, живеещи предимно в градовете на областта - 61,90%, с лек превес на жените 51,08%. По брой на населението област Шумен заема 15-то място в страната. В сравнение с предходната година населението на областта е намаляло с 1205 (0,68%). Налице е трайна тенденция към намаление на общия брой на населението в областта. Съотношението по възрастови групи определя задълбочаване на регресивния тип възрастова структура. През 2015 г. в областта делът на децата до 14 г. (14,3%) не е променен в сравнение с предходната година и е по-голям от този за страната (14,0%) през същата година. Намалява дела на население от 15 до 49 години и се увеличава дела на населението над 50 г.

Анализът на здравно-демографските показатели показва, че Област Шумен се характеризира с:

- Намаляване на населението; задълбочаващ се регресивен тип възрастова структура – намалява делът на децата от 0-17 години (17,1%). Увеличаващият се относителен дял на лицата над 60 годишна възраст в общата възрастова структура (29,4%), което задълбочава тенденцията за **остаряване на населението** в областта.

- Намаляват жените във фертилна възраст. През 2015 г. са родени по-малко деца (1600 живородени) в сравнение с предходната година (1619 живородени), но показателят **раждаемост** за област Шумен е същия – 9,1 на 1000 население.

Основните демографски показатели по последни данни са както следва:

обща смъртност – 15,6 на 1000 население е по-висока в сравнение с предходната година (14,4‰) за областта и е по-висока от тази за страната (15,3‰) за 2015 г.

детска смъртност — 8,1‰ за 2015 г. е по-ниска в сравнение с предходната година и остава над средната за страната (6,6 ‰).

раждаемост – 9,1 на 1000 население е същият като предходната година. Раждаемостта за страната през 2015 г. е 9,2‰.

Естественят прираст в областта (-6,5) е отрицателен и е увеличен в сравнение с предходната година. За страната през 2015 г. естественият прираст е -6,2.

Основни причини за умирањията са следните групи заболявания:

болести на органите на кръвообращението – 1003,5‰‰ с относителен дял 65,4% – леко увеличение;

новообразуванията заемат второ място – 234,8‰‰ с относителен дял 15,0% - леко снижение;

болести на дихателната система – 77,7‰‰ с относителен дял 5,0%;

Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде – 74,9‰‰ с относителен дял 4,8%.

В сравнение с показателите за страната, смъртността в област Шумен от Болести на дихателната система; Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде; Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини, Болести на нервната система и Болести на ендокринната система, разстройство на храненето и обмяната на веществата е по-висока, а от Болести на органите на кръвообращението и Новообразувания е по-ниска.

Броят на **регистрираните заболявания** в амбулаториите на ЛЗ на област Шумен през 2015 г. – 313914 е по-малък от този през предходната година – 316967.

В структурата на **заболеваемостта** по причини (класове болести с най-голям относителен дял) през **2015 г.** за областта на първо място са Болести на дихателната система – 176,4‰, относителен дял – 25,6%, следвани от Болести на пикочо-половата система – 60,5‰, относителен дял – 8,8%; Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини – 59,8‰, относителен дял – 8,7%; Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде – 56,0‰ с относителен дял – 8,1%; Болести на органите на кръвообращението – 53,6‰, относителен дял – 7,8%; Инфекциозни болести и паразитози – 44,8 на 1000, относителен дял – 6,5%.

Показателите на регистрираните заболявания от активна туберкулоза за област Шумен и заболеваемостта от активна туберкулоза – 21,0 на 100000 са по-ниски от тези за страната

ЩАТНА ОСИГУРЕНОСТ КЪМ 31.12.2016 г.

	По щат	заети
По служебно правоотношение	51	50
С висше медицинско образование	34	34
От тях магистри	13	13
С висше немедицинско образование	17	16
От тях магистри	16	15
По трудово правоотношение	20	18
ОБЩО:	71	68

Към 31.12.2016 г. РЗИ Шумен разполагаше със 71 щатни длъжности, при средна щатна и кадрова осигуреност на 10 000 души обслужвано население 4,04 длъжности. От щатните длъжности по служебно правоотношение са заети 50, което е 98%. По трудово правоотношение са заети 18 длъжности, което е 90%. Относителният дял на висшите медицински кадри е 22,5%, като от тях с придобита специалност са 76,9%.

ЩАТНА ОКОМПЛЕКТОВАНOST ПО ДИРЕКЦИИ:

Директор	1
Заместник директор	1
Главен секретар	1
Дирекция "Административно-правно и финансово стопанско обслужване"	11
Дирекция „Медицински дейности“	11
Дирекция "Надзор на заразните болести"	20
Дирекция "Здравен контрол"	26
ОБЩО:	71

Щатната окомплектованост е утвърдена чрез щатни разписания от МЗ.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКТОРСКИЯ СЪВЕТ.

Заседанията се провеждат по предварително изготвен план. През отчетният период са проведени 6 заседания, като основни въпроси, засегнати на тях бяха:

- отчет за изпълнение на плана на РЗИ към 30.06.2016 г.;
- информация относно обявяване на „жълта“ степен – предупреждение от МЗ за повишаване готовност за реакция при терористичен акт и мерките свързани с това;
- разпределение на срадставата за допълнителни възнаграждения за постигнати резултати за тримесечия;
- раглеждане и обсъждане на резултатите от анкетата за изследване на степента на удовлетвореност на служителите на рЗИ - Шумен
- разпределяне на задачите между дирекциите във връзка със заповед № РД-04-10/08.08.2016 г. на министъра на здравеопазването за извършване на планова проверка от Инспектората на МЗ за оценка на корупционния риск на РЗИ Шумен.

През отчетната година всеки понеделник редовно се провеждаха и седмичните оперативки, на които се поставяха текущи проблеми, спешни задачи за решаване, заявки за транспорт и консумативи. Директорите на дирекции предоставяха информация за изтеклата седмица и планираните задачи за следващата.

На всички директорски съвети и оперативки се водят протоколи. Въведена е система за следене сроковете за изпълнение на поставените задачи и решенията на директорските съвети.

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на РЗИ Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ КЪМ 31.12.2016 г.

I. Собствени приходи общо:

- Държавни такси
- продажба на имущество

74 589 лв.

61 071 лв.

0 лв.

- наеми	7704 лв.
- глоби – наказателни постановления	6000 лв.
II. Получени от МЗ субсидии	712 855 лв.
III. Разходи общо:	927 051 лв.
в т.ч. заплати и други възнаграждения	542 103 лв.
на персонала по трудови правоотношения	132 153 лв.
на персонала по служебно правоотношение	409 950 лв.
други възнаграждения за персонала	33 145 лв.
осигурителни вноски от работодателя	153 549 лв.
текуща издръжка	193 201 лв.
- от тях за храна	0 лв.
- медикаменти	11 2334 лв.
- постелен инвентар и облекло	5 182 лв.
- материали	49 063 лв.
- вода, гориво, енергия	41098 лв.
- разходи за външни услуги	54 836 лв.
- текущ ремонт	16 005 лв.
- командировки в страната	10 768 лв.
- разходи за застраховки	5 010 лв.
- разходи за санкции и неустойка	6 лв.
- данъци и такси	5 053 лв.
Капиталови разходи	0 лв.
- основен ремонт ДМА	0 лв.
- транспортни средства	0 лв.
- компютри и хардуер	0 лв.
- програмни продукти	0 лв.
- оборудване машини и съоръжения	0 лв.

ТРАНСФЕРИ

Получени трансфери от МЗ (субсидии)	712 855 лв.
Предоставени трансфери от РЗИ на МЗ	74 820 лв.
- от държавни такси	61 0710 лв.
- от наказателни постановления	6 000 лв.
- други	7 749 лв.
Получени от МЗ Целеви средства	0 лв.
за дейност 282 “ОМП”	1 090 лв.
за дейност 467 “Национални програми”	8 540 лв.
за дейност 468 „Международни програми”	0 лв.

През 2016 г. РЗИ реализира собствени приходи в размер на 74 589 лв. Приходите на РЗИ Шумен от такси за издадени документи и предоставяне на административни услуги през 2016 г. са в размер на 61 071 лв. и представляват 78,6% от общо отчетените приходи.

В структурата на текущите разходи, преобладаващ дял (77,86%) се пада на разходите за заплати и други възнаграждения. Разходите за издръжка представляват 20,84% от текущите разходи. През 2016 г. няма одобрени капиталови разходи.

ОБЩИ ГОДИШНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ИНСПЕКЦИЯТА.

През 2016 г. от служителите с контролни функции в РЗИ – Шумен са извършени 10190 проверки при план 7898 (129% изпълнение). Средният брой проверки на една щатна длъжност е 143. Средната кратност на проверките в обект е 2,86.

Издадени са 187 предписания за отстраняване на хигиенни неблагоприятия и подобряване хигиенното състояние на обектите. Съставени са 55 акта за установяване на административни нарушения, от които 13 са по имуществени санкции. Издадени са 52 наказателни постановления на обща стойност 25500 лв., от тях 39 са постановления за наложена глоба на обща стойност 8500 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 218

лв.) и 13 наказателни постановления по имуществена санкция на обща стойност 17000 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 1307 лв.).

В РЗИ – Шумен през 2016 г. са постъпили 95 жалби и сигнали, от които 17 са били основателни, 53 – неоснователни, 22 – препратени към други институции за решаване по компетентност и 3 са в процес на решаване.

МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ

ЩАТ

1. Директор на дирекция	1
1. Главен инспектор	5
2. Младши експерт	2
3. Главен специалист	3
Всичко дирекция	11

КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Извършване на регистрация на лечебните заведения за извънболнична помощ, хосписите и лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения и контрол по извършената регистрация:

1.1. През 2016 г. от дирекция „Медицински дейности“ са издадени 7 удостоверения за регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи и 67 удостоверения за промяна в обстоятелствата по извършената регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи;

1.2. Издадени заповеди за заличаване на регистрацията на лечебни заведения за извънболнична помощ -12 бр.;

1.3. Издадени са 36 удостоверения и справки за актуално състояние на извършената регистрация;

1.4. Във връзка с чл. 81 от Закона за лечебните заведения са издадени 41 становища за недостатъчност;

1.5. Изпратени са 32 писма, свързани с воденето на регистъра на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите.

Дейностите по регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ в дирекцията през 2016 г. са извършвани при спазване на изискванията и сроковете посочени в Закона за лечебните заведения.

2. Издаване на удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове:

Във връзка с подадени заявления от лечебни заведения за промяна на разрешението за осъществяване на лечебна дейност през 2016 г. от дирекция „Медицински дейности“ са издадени 9 удостоверения след извършване на проверка за изпълнение изискванията на утвърдените медицински стандарти. Във връзка с подадените заявления са извършени 60 проверки по следните медицински стандарти: „Психиатрия“, „Ортопедия и травматология“, „Клинична хематология“, „Ревматология“, „Кардиология“, „Акушерство и гинекология“, „Анестезиология и интензивно лечение“, „Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия“, „Клинична лаборатория“, „Образна диагностика“, „Лъчелечение“, „Медицинска онкология“, „Нуклеарна медицина“, „Клинична патология“, „Гастроентерология“, „Урология“, „Вътрешни болести“, „Пневмология и фтизиатрия“, „Нервни болести“, „Педиатрия“. Проверки са извършени и са издадени удостоверения на следните лечебни заведения:

- „МБАЛ - Шумен” АД гр. Шумен – във връзка с писмо на Изпълнителния директор на лечебното заведение за промяна на вписаните в разрешението за осъществяване на дейност обстоятелства с изх.1292/25.03.2016г. (наш вх.№1288 от 25.03.2016г.);

- МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД гр. Велики Преслав – определяне ниво на компетентност във връзка с подадено заявление за повишаване на нивото на психиатрично отделение;

- „Комплексен онкологичен център Шумен” ЕООД гр. Шумен – във връзка с писмо на Управителя на лечебното заведение за издаване на ново Разрешение за лечебна дейност и промени в осъществяваната дейност.

3. Уведомяване на Изпълнителна агенция "Медицински одит" за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ:

През 2016 г. няма уведомления до Изпълнителна агенция „Медицински одит”. Върнати са 2 (два) отговора до Изпълнителна агенция „Медицински одит” по жалби изпратени от агенцията с искания за проверки от РЗИ – Шумен.

4. Регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им – през 2016 г. няма издадени удостоверения за регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве. Извършени са 2 проверки на регистрираните лица упражняващи неконвенционална медицина.

5. Издаване на разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина съгласно Наредба №5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти:

В дирекция „Медицински дейности” се води се регистър на лицата, получили разрешение съгласно Наредба №5 от 06.07.2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

Във връзка с водения регистър през 2016 г. няма издадени разрешения за съхраняване и продажба на лекарствени продукти на лекари и лекари по дентална медицина и не са издавани заповеди за прекратяване на разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти.

6. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински одит":

Постъпилите през 2016 г. в дирекция „Медицински дейности” жалби и сигнали са 32 броя.

От общия брой жалби постъпили в дирекцията 18 броя са били, свързани с нарушаването на правата на пациентите или с качеството на медицинското обслужване. Във връзка с подадените жалби от служителите на дирекцията са извършени 32 проверки в лечебни заведения. До края на отчетния период всички постъпили жалби са приключени. След извършените проверки няма жалба изпратена по компетентност до Изпълнителна агенция „Медицински одит”.

Останалите 14 жалби/сигнали са били свързани с дейността на ТЕЛК – несъгласие с експертно решение или забавяне на преосвидетелстването; свързани с предлагането на лекарствени продукти, свързани със санитарно-битовите условия в болнични заведения; свързани с финансови затруднения на лица, поради заболяване и др. За установяване на обстоятелствата по жалбите от дирекция „Медицински дейности” са извършени 32 проверки на място. Четири от жалбите са били пренасочени за решаване по компетентност от други институции, а останалите са били неоснователни.

Във връзка с постъпилите жалби и сигнали от дирекция „Медицински дейности” са изготвени и изпратени в законовия срок отговори до жалбоподателите и заинтересованите институции.

7. Контрол на заявяването, разпределението и разхода на лекарствени продукти, заплащани със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването за лечение на заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване - контрол по лечението с еритропоетин.

През 2016 г. от дирекция „Медицински дейности” не са извършвани проверки по Наредба №34/25.11.2005 г. за реда за заплащане от републиканския бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

8. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата.

За установяване на нарушения по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането са извършени 8 проверки (на тримесечие) в Отделение по трансфузионна хематология на „МБАЛ-Шумен” АД и ЦСМП-Шумен. За резултата от проверките са изготвени и изпратени 4 информации на ИАЛ. През отчетната 2016 г. не са констатирани нарушения в лечебните заведения във връзка с дейностите им по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

9. Контрол върху дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяването на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура.

Извършени са 20 проверки за установяване спазването на изискванията на Наредбата за средствата за измервания, които подлежат на метрологичен контрол. Всички проверки са в лечебни заведения за първична медицинска помощ – индивидуална практика - от тях 20 в гр. Шумен.

10. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (складове, аптеки, дрогерии).

10.1. Разглеждането и издаването на становища по проектната документация на обекти за търговия с лекарствени продукти се извършва от Експертния съвет по ЗТЕ към РЗИ – Шумен;

10.2. Издадени заключения за хигиенна оценка за откриване на обекти за търговия с лекарствени продукти – 3 бр.;

10.3. Издадени удостоверения за регистрация на дрогерия – 3 бр.;

10.4. Систематичен здравен контрол в обекти за търговия с лекарствените продукти - извършени са 140 проверки в аптеки и дрогерии;

10.5. Във връзка с установено несъответствие с изискванията на Наредба №28 за устройството, реда и организацията на работата на аптеките и номенклатурата на лекарствените продукти е издадено 1 предписание на аптека.

В РЗИ-Шумен се води регистър на дрогерииите.

11. Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му:

11.1. Извършени са 25 проверки на търговци на едро и аптеки, извършващи търговия с наркотични вещества – от тях 23 на търговци на едро и аптеки, притежаващи лицензия за търговия с наркотични вещества и 2 проверки за издаване на протоколи на търговци на едро и аптеки, кандидатстващи за лицензия за търговия с наркотични вещества или промяна в обстоятелствата;

11.2. Не са извършени проверки в лечебни заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.3. Предоставени са 922 кочана с рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 26 кочана специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.4. Извършени са 25 вписвания в регистъра на специални формуляри по чл. 13, ал. 4 от Наредба №21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на дейности с наркотични вещества и техните препарати;

11.5. Приети са 488 протокола за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 360 протокола за отчитане на специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.6. Приетите през 2016 г. отчети за движението на наркотичните вещества са 120, а изготвените от инспектора по наркотични вещества отчети за движението на наркотичните вещества – 4 (на тримесечие);

През 2016 г. не са извършвани съвместни проверки с МВР и ДАНС.

12. Водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.

Регистърът се води от инспектора по наркотични вещества. През 2016 г. няма постъпили заявления за вписвания в регистъра.

Инспекторът по наркотични вещества е участвал в работна среща с инспекторите по наркотични вещества, организирана от дирекция „Лекарствена политика”, отдел „Наркотични вещества и съвети” към Министерство на здравеопазването и в 2 заседания на Съвета по наркотични вещества към Община Шумен.

13. Планиране, организиране и контрол на дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

13.1. Изготвени е 1 сведение за окомплектованост на структурите от здравната мрежа в областта с личен състав, леглови фонд и автотранспорт;

13.2. Изготвен е списък на потенциално опасните обекти в област Шумен;

13.3. Извършени са 9 проверки в лечебни заведения на организацията на медицинското осигуряване на населението при кризи в мирно и военно време;

13.4. Съгласувани са и са утвърдени плановете на 4 лечебни заведения при кризи от военен и невоенен характер;

13.5. Оказани са 25 методически помощи на специалистите по отбранително мобилизационна подготовка на лечебните заведения при изготвяне на плановете за работа във военно време;

13.6. Директорът на РЗИ – Шумен е участвал в 5 заседания на Постоянната областна комисия за бедствия, аварии и катастрофи;

13.7. Проведени са 2 методически сбора със специалистите по ОМП по теми, отнасящи се до гражданското планиране при кризи;

13.8. Проведено е 1 заседание на Регионалния съвет по медицинско осигуряване при бедствия, аварии, катастрофи и тероризъм;

13.9. Изготвени е 1 доклад за Областния съвет за сигурност за медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи;

13.10. Изготвени са 3 плана за дейността на РЗИ по организацията на медицинското осигуряване при кризи;

13.11. Други дейности, свързани с осигуряването на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

- изготвен План за медицинското осигуряване на населението при тежки зимни условия за 2016/2017 г., включващ:

- разчет за болнично настаняване на болни на хемодиализа, родилки и тежко болни в случай на бедствена ситуация;

- списък на бременни жени от област Шумен с вероятен термин на раждане в периода 01.11.2016 г.-15.04.2017 г.;

- списък на пациентите на хемодиализа от област Шумен;

- списък на общопрактикуващите лекари от област Шумен.

- предоставен на МЗ актуализиран план за работа при бедствия в частта снегонавявания, при изготвянето на който е предвиден пълния обем мероприятия за работа при усложнена зимна обстановка;

- извършено е актуализиране на телефонния регистър на здравните и лечебни заведения от област Шумен и е предоставен на МЗ във връзка с поддържането на постоянна готовност на МЗ за реакция при кризи, бедствия, аварии и катастрофи;

- изготвени са 3 доклада до областния управител, кмета на община Шумен и до МЗ относно подготовката на лечебните заведения за зимния период;

14. Разработване на военновременни планове за организацията на медицинската помощ за населението в региона и извършване на дейности по отбранително-мобилизационна подготовка.

14.1. Актуализиран е плана на РЗИ – Шумен за привеждане в готовност за работа във военно време;

14.2. Изготвен е нов военновременен план на РЗИ – Шумен.

14.3. Други дейности на РЗИ – Шумен по отбранително-мобилизационна подготовка:

- проведено работно съвещание със специалистите по ОМП към ЛЗ от областта, на която са разгледани Наредбата за отсрочване на запасни и техника и са дадени указания относно информацията и попълването на предоставените електронни форми;

- актуализирана заявка за безусловно и условно отсрочване на запасни, назначени на работа в РЗИ – Шумен и на техника-запас;

- актуализиран плана за защита на пребиваващите в сградата на РЗИ – Шумен;

- изготвен доклад до МЗ относно състоянието на имуществото на отрядите за медицинско осигуряване на територията на област Шумен;

- участие с доклад „Биологично оръжие – медицинско осигуряване на населението” в организирано от областния управител учебно методично съвещание;

- участие в 2 тренировки по оповестяване в Националната оповестителна система УИН;

- участие в практическо занятие на областна администрация по действия при „земетресение и наводнение”;

- проведени 2 тренировки по евакуация на персонала от сградата на РЗИ в случай на пожар или друго бедствие;

- участие в 3 заседания на кризисния щаб след аварията в с. Хитрино.

15. Участие в изработването на областна здравна стратегия - със Заповед №РД-15-117/30.09.2016г. на Областния управител е определена комисия за изработване на областна здравна стратегия. Представителите от РЗИ – Шумен взеха активно участие при изработването на областната здравна стратегия (приложения, анализи, становища и предложения), в организацията и провеждането на 4 заседания на комисията.

16. Осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините:

16.1. участия в заседания на Регионален съвет по осиновяване - 48;

16.2. 10 участия в заседания на общински съвет за закрила на детето – от тях 10 участия в заседания на Комисията по Приемна грижа към РДСП - Шумен, 3 участия в заседания на Комисия за детето към общини и 1 участие в работна среща на Мултидисциплинарния екип към община Шумен.

16.3. участия в заседания на Консултативни комисии към дирекции „Социално подпомагане” по общини - 48;

16.4. Участия на представител на РЗИ в работата на Екип за комплексна оценка на деца със специални образователни потребности към РИО – 1 участие.

16.5. през 2016 г. от дирекция „Медицински дейности” са изготвени и изпратени 2 преписки (на шестмесечие) по изпълнение на Стратегията за борба с трафика на хора.

16.6. Във връзка с получени от Държавна агенция „Закрила на детето” сигнали относно нарушения при спазване правата на детето са извършени 2 проверки в лечебни заведения, имащи отношение към конкретния случай.

16.7. Други дейности, свързани със детското здравеопазване:

Изискана от лечебните заведения с родилни отделения информация за:

- броя на извършените превенции на изоставяне на дете на ниво родилен дом съгласно Методическото ръководство за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом и Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване

изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция - получени 12 справки от „МБАЛ – Шумен” АД;

- новородени деца, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство - получени 12 справки от „МБАЛ – Шумен” АД;
- новородени деца с увреждания - получени 12 справки от „МБАЛ – Шумен” АД;
- починали деца - получени 12 справки от „МБАЛ – Шумен” АД;
- деца жертва на насилие или в риск от насилие – получени 12 справки от РДСП - Шумен.

Два пъти през 2016 г. (на шестмесечие) на МЗ е изпратена информационна карта, съдържаща данни за новородени деца в област Шумен в непосредствен риск от изоставяне или настаняване в специализирани институции, за новородени деца припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, за новородени деца с увреждания, за починали деца и деца жертва на насилие или в риск от насилие.

16.8. В РЗИ се поддържа актуална информация за броя на децата, ползващи детски ясли и детски кухни на територията на региона. През 2016 г. не са извършени проверки в ДЯ и ДМК. На основание на писмо изх.№04-20-84/02.06.2016г. на Министъра на здравеопазването се изпращаше обобщена информация в МЗ за броя на децата в детските ясли и броя на децата, ползващи детски кухни ежесечно до 10-число на следващия месец. Информацията се предоставя на РЗИ Шумен от общините в област Шумен.

16.9. През 2016 г. са проведени 2 заседания на Комисията по детска смъртност за област Шумен - изготвени са 2 протокола и 11 броя анкетни карти на починали деца от 0-17 г. възраст.

17. Други дейности:

17.1. Извършени проверки във връзка с писма на МЗ:

- извършена проверка с последващ контрол по медицински стандарт „Педиатрия” в съответните структури на „МБАЛ-Шумен” АД;
- извършена проверка по медицински стандарт „Медицинска онкология” в съответната структура на „КОЦ-Шумен” ЕООД;
- относно предоставяне на информация за изготвяне на анализ на възможностите на лечебните заведения за провеждане на неонатален слухов скрининг е извършена проверка в „МБАЛ-Шумен” АД;

17.2. От дирекция „Медицински дейности” са изготвени и предоставени 6 информация по Закона за достъп до обществена информация;

17.3. През 2016 г. от служители на дирекция „Медицински дейности” са извършени 221 проверки във връзка със спазването на чл. 56 от Закона за здравето. С проверки са обхванати 155 обекта, от които 99 други закрити обществени места по смисъла на § 1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето и 56 лечебни заведения.

МЕДИКОСТАТИСТИЧЕСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Събиране и анализиране на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта, и осъществяване на контрол по спазването на методиката за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването.

През 2016 г. три лечебни заведения от Област Шумен - „МБАЛ-Шумен” АД, „МБАЛ д-р Д. Беров” ЕООД и „МБАЛ-Велики Преслав” ЕООД имаха, сключени договори с Министерство на здравеопазването по методиката за субсидиране на лечебните заведения. След 06.04.2016г. се обединиха в едно лечебно заведение „МБАЛ- Шумен” АД и „МБАЛ д-р Д. Беров” ЕООД.

За отчетния период в РЗИ Шумен са приети, проверени и изпратени в НЦОЗА 32 отчета (месечни и тримесечни) на лечебните заведения сключили договор с МЗ. При необходимост от служителите на дирекцията е оказвана методична помощ на лечебните заведения по методиката за субсидиране за 2016 година. От проверените през годината отчети 4 са върнати на лечебните заведения за преработване.

Съгласно изискванията на методиката са извършени 24 бр. проверки (по 9 на всяко лечебно заведение), при които са проверени 5% от отчетените случаи. Във връзка с извършените проверки са изготвени 1 доклад до Министерство на здравеопазването.

2. Контрол по спазване на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти.

През 2016 г. от служители на дирекция „Медицински дейности“ са изготвени 110 протокола при извършени проверки в лечебни заведения по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, използването, съхраняването и предоставянето на медицинска документация.

3. Проучване и установяване потребностите в областта от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предлага на министъра на здравеопазването броя на местата за следдипломно обучение .

3.1. съвместно с районните колегии на съсловните организации е извършено проучване на потребностите от съответни специалисти в областта. Въз основа на събраната и обработена информация е изготвен и предоставен на МЗ анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за област Шумен за 2015 г. В анализа е включена информация за броя на придобилите и упражняващите специалност по възрастови групи, осигуреността на населението от областта със съответен вид специалисти, потребностите на населението от специалисти и прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години;

3.2. предоставена информация на Министерство на здравеопазването за броя на общопрактикуващите лекари без специалност или с придобита специалност, различна от „Обща медицина“, разкрили амбулатория за първична медицинска помощ на територията на област Шумен в срока по §6, ал. 1, т. 1 от ПЗР на Закона за лечебните заведения.

3.3. приети и изпратени заявки за курсове за следдипломно обучение – 14 бр.;

3.4. Във връзка с взето решение на заседание на Областен съвет по здравеопазване, сформиран към областния управител на област Шумен е изготвен и представен пред членовете на комисията анализ на състоянието на човешките ресурси в системата на здравеопазването в област Шумен.

3.5 Във връзка с писмо с изх.№16-00-21 от 20.06.2016 г. на Министерство на здравеопазването се извършиха 200 проверки на лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и бе предоставена информация на Министерство на здравеопазването за броя на специалистите по Здравни грижи и законосъобразното упражняване на професията.

4. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона:

4.1. Събрани, обработени и проверени 6 отчета по разделно отчитане на разходите в лечебните заведения - на „МБАЛ-Шумен“ АД с адрес на дейност гр. Шумен и „МБАЛ-Шумен“ АД с адрес на дейност гр. Нови пазар, „МБАЛ-В. Преслав“ ЕООД, ДПБ с. Царев брод, „КОЦ - Шумен“ ЕООД и ЦСМП;

4.2. Събрани и обработени справки за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване от общините – 24 бр.

5. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения.

5.1. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на отчетите за дейността на Детски ясли, Обединени детски заведения – обработени 15 бр. отчети;

5.2. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на годишните отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП (ДКЦ, МЦ, МДЦ, СМДЛ, СМТЛ, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването към общините) - обработени общо 58 отчета.

5.3. Събиране, извършване на контрол, обработка и предоставяне на НЦОЗА на годишните статистически отчети на: ЛЗБП и хосписите; ЦСМП по филиали и ЛЗИБП по групировки; специализирани кабинети (психиатрични, кожно-венерологични и пневмофтизиатрични) към ЛЗИБП – обработени общо 1448 отчета и приложения към тях при спазване графика за изпращане на НЦОЗА.

5.4. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация – обработени през годината общо 1868 отчета и сведения;

5.5. Кодирание и обработване на Съобщения за смърт за събития на територията на областта – обработени през годината 2150 бр. съобщения.

5.6. Събиране и предоставяне ежемесечно на НЦОЗА на съобщения за суицидно действие – предоставени общо 148 бр. съобщения.

5.7. Събиране и обобщаване на информацията от лечебните заведения в област Шумен по Национална програма „Превенция на самоубийствата в Република България 2013-2018 г.” и изпращане ежемесечно в НЦОЗА – 12 бр. за 2016 г.

5.8. Обработени съобщения, справки и др. – 2177 бр.

5.9. Извършени са 12 проверки в лечебни заведения за установяване спазването на изискванията на Наредба №1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения. На 5 лечебни заведения е оказана и методична помощ.

6. Изработване, анализ и оценка на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика.

След обработване на статистическата информация предоставена от ТСБ, НСИ и от годишните отчети на лечебните заведения за 2015 г. са изготвени 59 справки за годишник – таблици със здравно-демографски, медико-статистически показатели на лечебните заведения и икономически показатели. Изготвен е годишен анализ на здравно-демографското състояние на населението и здравната мрежа в Област Шумен за 2015 г. Изготвени са 48 справки за здравно-демографския анализ и 45 справки за общини - Шумен-12, Каспичан – 15, Нови пазар – 3, Смядово-12, Венец-3.

ДЕЙНОСТИ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА И РЕГИОНАЛНА КАРТОТЕКА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза:

1.1. Издаване на заповеди за състав на ЛКК.

През 2016 г. от дирекция „Медицински дейности” са издадени 59 заповеди, от които 42 за определяне/закриване на състави на ЛКК, а 17 са за промени в състава на ЛКК или промяна на други обстоятелства (промяна на работния график, промяна в местоположението за провеждане на заседанията на ЛКК и др.).

1.2. Извършване на проверки по медицинската експертиза в лечебни заведения в т. ч. проверки от Регионален съвет на издадени решения за временна неработоспособност и Експертни решения по чл. 103, ал. 3 на Закона за здравето - извършени са общо 10 проверки на лечебни заведения за контрол на временната неработоспособност, 2 от които са по линия на Регионален съвет с участие на представители от РЗИ, РЗОК и НОИ.

Във връзка с контрола на издадените актове от органите за експертиза на временната неработоспособност през 2016 г. Регионалният съвет по чл. 111 от Закона за здравето е провел 3 заседания.

1.3. Проведени са 3 работни срещи със съставите на ТЕЛК-Шумен и ТЕЛК-Нови пазар във връзка със затруднения при въвеждането на Единната информационна система на медицинската експертиза.

1.4. Организация по експертизата на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

- приети и обработени документи за явяване на ТЕЛК – 6364 бр.;
- обработени медицински експертни досиета за служебно преосвидетелстване – 2602 бр.;

- проверени и заверени експертни решения – 5554 бр.;
- изпратени експертни решения на заинтересованите страни – 5408 бр.;
- създадени и обработени преписки по обжалени болнични листове и експертни решения общо 144. От тях 93 са обжалени чрез РКМЕ, а 45 чрез Регионален съвет;
- преписки с ТЕЛК, НЕЛК, НОИ, Регионална дирекция социално подпомагане и др. институции по медицинската експертиза – 5560 бр.;
- извършени справки и заверени копия на документи – 1390.

НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

През 2016 г. щатното разписание на Д„НЗБ” бе както следва:

Директор на дирекция 1

Отдел ПЕК вкл. Имунизационен кабинет

1. Началник отдел 1

2. Главен инспектор 2

4. Старши инспектор 1

5. Младши инспектор 7

6. Младши експерт 1

4. Изпълнител-хигиенист 1

Отдел ”Медицински изследвания”

1. Началник отдел 1

2. Главен експерт 1

3. Младши експерт 3

4. Изпълнител-хигиенист 1

Всичко дирекция **20**

През годината се направиха някои персонални промени: След проведен конкурс бе назначен началник отдел «ПЕК» и главен инспектор (лекар).

Щатната окомплектованост на този етап удовлетворява нуждите на дирекцията, но се чувствуват някои трудности (липса на достатъчно лекари епидемиолози).

Контролна и организационно-методична помощ.

Цялостната дейност на Д „НЗБ” по ДЗК бе организирана по предварително изготвени в началото на годината планове по отдели и индивидуални, съобразени с целите и изискванията на МЗ и регионалните приоритети по профилактика и контрол на острите заразни и паразитни болести, както и за имунопрофилактиката. Внедрената компютърна програма за ОЗБ улеснява и унифицира изготвянето на отчетите и помага за проследяване на тенденциите в развитието на заразните и паразитни болести и епидемиологичните показатели. Изработват се месечни, тримесечни и годишни отчети, таблици, графики и анализи. Всички обекти имат оформени досиета, в които се съхраняват всички протоколи от извършени проверки и етапни епикризи.

Анализът на данните от проведените епидемиологични проучвания показва, че от всичко регистрирани през 2016 г. 1664 случая на заразни заболявания (без паразитологичните заболявания), с епидемиологично проучване са обхванати 100%. Общо проучените огнища са 2604 от които 20,51% (534 сл.) са селски и 79,49 % (207 сл.) градски. Проучените огнища от лекар са 0,58% (15сл.).

Броят на откритите източници на зараза от епидемиологичните проучвания са 898, което представлява 34,48%. Общо са наблюдавани 20216 контактни, от които 2,13% (430 сл.) са лабораторно изследвани. С положителен резултат са 4,42% (19 сл.). От контактните са заболели 0,67% (135 сл.). Гамаглобулинова профилактика не е провеждана.

Плановите проверки, които отдел “ПЕК” е извършил през отчетната година бяха планирани и извършени съгласно дадените указания от МЗ. Съгласно плана на контрол са подлежащи 627 лечебни, здравни и други заведения с общо 996 обекта. Извършени са общо 2907 проверки в обектите както следва:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ – 1873;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ –753;
- Амбулатории за групова практика за първична медицинска помощ - 107;

- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ – 329;
- Амбулатории за групова практика за специализирана медицинска помощ – 31;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична дентална медицина – 361;
- Амбулатории за групова практика за първична дентална медицина – 50;
- ДКЦ – 61;
- Медицински центрове – 124;
- Дентални центрове – 8;
- Медико-диагностични лаборатории – 30;
- Медико-технически лаборатории – 19;
- Лечебни заведения за болнична помощ – 176;
- рискови отделения – 102;
- нерискови отделения – 73;
- други – 1;
- Други лечебни заведения – 77;
- ЦСМП плюс филиали – 11;
- КОЦ – 21;
- Други ЛЗ – 45;
- Здравни кабинети в училища и детски заведения – 251;
- Други обекти – 15;
- Обекти с обществено предназначение – 515;

Издадени са 21 предписания във връзка със санитарно-хигиенното състояние на здравните кабинети, борба с ВБИ, борба и профилактика на ОЗБ, във връзка с Наредба № 21 от 18.07 2005 год. Съставени са 6 акта. Издадени са 6 наказателни постановления на обща сума 1600 лв.

В отдела бяха извършени дейности по отношение на:

- Удостоверения за регистрация /разрешаване на лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ – 25бр;
- Сертификат за имунизационно състояние (международен) – 13 бр;
- Имунизационно свидетелство – 0 бр;
- Издаване на удостоверение за правоспособност за изпълнител на ДДД дейности – 5 бр;
- Издаване становище за класифициране на отпадъците - 11бр;
- Заверени дубликати на становища за класификация на отпадъците – 13 бр.;

През отчетния период постъпиха 10 жалби, свързани с температури и хигиена в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, отношение на здравни работници към пациенти и др. 9 от жалбите са неоснователни. Извършени бяха проверки в съответните лечебни заведения и от получените резултати се изготвиха отговори на жалбите и се предоставиха на жалбоподателите.

И през 2016 г. успоредно с провеждането на текущия здравен контрол, целогодишно е оказвана организационно-методична помощ по проблемите на профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести в лечебните заведения за болнична и доболнична помощ и в здравните кабинети в детските и учебни заведения. Под различни форми са разяснявани нови нормативни и поднормативни документи, разпоредителни писма на МЗ, обсъждани са пропуски във воденето на медицинската документация, срочното представяне на отчетите в РЗИ, обсъждани са редица актуални проблеми в областта на заразните болести.

През 2016 г. са извършени 2 планови тематични проверки.

- Санитарно-хигиенно състояние в амбулаториите на ОПЛ, денталните лекари и лекарите специалисти

С проверки бяха обхванати 490 обекта, от които амбулатории на ОПЛ-153, дентални лекари-155 и лекари специалисти -182. Резултатите от проверката за всеки обект са отразени в протокол специално изготвен за целта.

Обобщените резултати от констатираните санитарно-хигиенни неудачи са напукване и ронене на мазилка, опушване и замърсяване на стени и тавани, наличие на влага и мухал,

следи от течове, паднали фаянсови плочки, и липса на тачаща топла вода. Направени са съответни отразени в протоколите от проверката. Издадени са 4 бр. предписания. Предписаните мероприятия са изпълнени съобразно дадените срокове.

- Във връзка с констатираните случаи на опаразитяване с главови въшки и гниди на учениците в училищата и децата от ДГ, бе извършена тематична проверка „Провеждане на филтър за опаразитяване в училища, детски градини и ОДЗ”

Извършени бяха 117 проверки в училищата и 222 в детските градини, с които се обхванаха 58 училища и 106 ДГ и ОДЗ. В училищата се прегледаха 18558 ученика, от които 242 опаразитени - 0,77%. В ДГ и ОДЗ се прегледаха 5768 деца, от които 44 опаразитени – 0,76%. На всяко училищно и детско заведение бе направено предписание, с което се предписаха противоепидемични мероприятия за намаляване на опаразитеността.

Анализ на заразните заболявания.

Анализът представя развитието и характерните особености на епидемиологичния процес при острите инфекциозни болести в Шуменска област през 2016 г.

Основните епидемиологични показатели са определени на база отчетни данни на отдела, допълнени с резултатите от лабораторните изследвания извършени в хода на епидемиологичните проучвания за целите на епидемиологичната диагноза. За целите на сравнителния анализ, динамичните промени на епидемиологичните показатели при отделните инфекции са показани в табличен вид.

Данните от епидемиологичната обстановка в областта са интерпретирани в контекста на регионалните тенденции през последните години в съответствие с целите и програмата на МЗ по профилактиката и контрола на заразните болести.

1. Обща заболяемост, смъртност и леталитет.

През 2016 г. са регистрирани 1664 заразни заболявания (без грип и ОРЗ и паразитологични заболявания), срещу 1420 за 2015 г. Общата заразна заболяемост е 940,51‰ срещу 802,60‰. Наблюдава се 1,17 пъти увеличаване показателите на общата заразна заболяемост.

През годината са регистрирани два смъртни случая от остри заразни болести – туберкулоза и салмонелоза. Смъртността е 1,130‰, а леталитета е 2,78%. В сравнение с 2015 г. стойностите са увеличени два пъти.

С най-висока обща инфекциозна заболяемост в областта са общините Шумен – 1269‰ (1157 сл.), Каспичан – 960‰ (74 сл.) и Венец - 723‰ (51 сл.). С най-ниска обща заболяемост са общините: Смядово - 316‰ (20 сл.), Върбица – 472‰ (48 сл.) и Каолиново – 480‰ (60 сл.). Най-засегнати са възрастовите групи 4-7 год. – 319‰ (565сл.), 1-3 год. – 235‰ (415 сл.) и 8-14 год. – 128‰ (227 сл.). От всичките ОЗБ 46,69 % (777 сл.) са хоспитализирани: първи ден – 93,56% (727 сл.) и втори ден – 3,22% (25 сл.). 76,44% (1272 сл.) от заболелите са регистрирани в градовете, а 23,56% (392 сл.) в селата. През двата сравнявани периода 2015 г. и 2016 г. година в динамиката на епидемиологичните показатели при отделните нозологични единици се наблюдават следните промени. При въздушно-капковите инфекции се наблюдава увеличение на заболяемостта 1,72 пъти, главно за сметка на заболяемостта от варицела. Заболеваемостта от чревни инфекции е 1,23 пъти по-ниска от стойностите за 2015 г. При вирусните хепатити се наблюдава значително увеличение на заболяемостта (2,94 пъти) за сметка на вирусен хепатит тип А. Заболеваемостта при трансмисивните, невроинфекциите, инфекциите с множествен механизъм на предаване са намалели близо два пъти. При полово преносимите инфекции се наблюдава задържане на заболяемостта. Епидемиологичната характеристика на острата заразна заболяемост през 2016 година в Шуменска област се определя най-общо така:

- незначително увеличение на общата заболяемост, главно за сметка на въздушно-капковите инфекции ;

- значително увеличение на заболяемостта от въздушно-капкови инфекции главно за сметка на варицела;

- намаление заболяемостта от чревните инфекции;

- значително увеличение на заболяемостта от вирусни хепатити;

- значително намаление на заболяемостта от трансмисивни инфекции;

- значително намаление на заболяемостта от инфекции с множествен механизъм на предаване и невроинфекции;

- задържане на заболяемостта от полово-преносими инфекции;

2. Структура на инфекциозната заболяемост.

Структурата се определя от две групи инфекции: въздушно-капкови – 55,23% (919 сл.) и чревни - 39,84% (663 сл.). Вирусните хепатити са 3,19% (53 сл.). Относителният дял на трансмисивните инфекции е 0,78% (13 сл.), а невроинфекциите – 0,24 % (4 сл.). Инфекциите с множествен механизъм на предаване са 0,06% (1 сл.). Полово-преносимите инфекции са 0,66% (11 сл.). Заболяемостта от инфекции на дихателните пътища е значително увеличена – 519,43‰ (919 сл.) срещу 302,39‰ (535 сл.) за 2015 г. Ясно изразената тенденция през последните години за увеличение на дихателните инфекции спрямо чревните и през тази година се потвърждава. При чревните инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта – 374,74‰ (663 сл.) срещу 461,21‰ (816 сл.) за 2015 година. Заболяемостта от вирусни хепатити е увеличена 2,94 пъти за сметка на вирусен хепатит тип А, а невроинфекциите и трансмисивните са намалели близо два пъти. Полово-преносимите инфекции отбелязват задържане. Основните епидемиологични показатели, характеризиращи разпространението на заразните болести, представени по нозологични единици е както следва:

Чревни инфекции.

През 2016 г. чревната заболяемост бележи 1,23 пъти намаление в сравнение с 2015 г. Тенденцията до сега чревните инфекции да заемат второ място в структурата на острите заразни болести не е нарушена. Чувствително е увеличена заболяемостта при колиентеритити – 1,45 пъти. При останалите чревни инфекции заболяемостта е значително намалена - 1,73 пъти при салмонелозите, 5,83 пъти при шигелозите и 1,39 пъти при ротавирусните гастроентерити в сравнение с 2015 г.

В структурата на чревните инфекции отново превес имат ентероколитите с неизяснена етиология 74,06% (491 сл.). Относителният дял на шигелозите и салмонелозите е съответно 0,90% (6 сл.) и 5,58% (37 сл.). За останалите чревни инфекции относителният дял е 13,12% (87 сл.).

С най-висока заболяемост са общините:

- Каспичан – 480‰ (37 сл.)
- Никола Козлево – 427‰ (26 сл.)
- Нови пазар – 416‰ (69 сл.)

Най-ниска е заболяемостта в общините:

- Смядово – 221‰ (14 сл.)
- Венец – 269 ‰ (19 сл.)
- Върбица – 314‰ (32 сл.)

Регистрираните в Община Шумен чревни инфекции представляват 52,79% (350 сл.) от всички чревни заболявания в областта. Най-засегнати са възрастовите групи 1-3 год. - 32,75% (215 сл.), 4-7 год. - 14,03% (102 сл.) и 1-3год. – 14,58% (93 сл.) Анализът на сезонността показва лятно-есенна зависимост, като най-много заболявания са регистрирани през месеците: юли – 13,12% (87 сл.) и август – 14,78% (98 сл.). В градовете са регистрирани 63,05% (418 сл.) и в селата 36,95% (215 сл.). Всички заболели са обхванати с епидемиологично проучване.

Инфекции на дихателните пътища.

Заболяемостта от въздушно-капкови инфекции е 519,43‰ (919 сл.) срещу 302,39‰ (535 сл.) за 2015 г. Наблюдава се 1,72 пъти увеличение на заболяемостта. Най-висока е заболяемостта в общините Шумен - 824‰ (752 сл.) и Каспичан - 480‰ (37 сл.). Най-ниска е заболяемостта в община Каолиново – 56‰ (7 сл.). Относителният дял спрямо общата заболяемост е 55,23%. Трудно управляемите инфекции представляват 96,19% (884 сл.) от въздушно – капковите инфекции. 86,61% (796 сл.) са регистрирани в градовете по понятни причини. 6,09% (56 сл.) са хоспитализирани. Най-много са регистрираните заболели през месеците март, януари и февруари – 53,86% (495 сл.). Наблюдава се изразена зимно - пролетна сезонност. Най-засегнати са възрастовите

групи 4-7 год. – 59,92% (468 сл.) и 1-3 год. - 21,65% (199 сл.). Проучени са общо 1673 огнища, от които 12,91% (216 сл.) са проучени в селата. Открити са 843 източника на зараза. Регистрирани са 15323 контактни, от които 118 са заболели.

Туберкулоза.

Регистрираната заболяемост е 19,78‰ (35 сл.) срещу 16,39‰ (29 сл.) за 2015 г. Наблюдава се 1,21 пъти увеличение на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 2,10%, а спрямо дихателните инфекции е 3,81%. Най-висока е заболяемостта в общините Нови пазар – 42,24‰ (7 сл.) и Хитрино – 31,13‰ (2 сл.). 71,43% (25 сл.) от регистрираните са в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 30-39 г. – 5,7‰ (10 сл.) и 60-70 г. – 4,0‰ (7 сл.). 100% (35 сл.) са лекувани в болнично заведение. Изразена сезонност не се наблюдава.

Грип и ОРЗ

През 2016 година е регистрирана заболяемост 4966,19‰ (3892 сл.) случая на ОРЗ. През зимния период най-висока заболяемост бе регистрирана през 15 седмица – 182‰. Предвид регистрираните стойности на заболяемостта, грипна епидемия не бе обявявана. Анализът на заболяемостта по възрастови групи показва, че най-висока заболяемост има във възрастовите групи 0-4 години – 39502,20‰ (1482 сл.) и 5-14 год. - 14420,23‰ (979 сл.).

Трансмисивни инфекции

Регистрирана е заболяемост 7,35‰ (13 сл.) срещу 14,13‰ (25 сл.) за 2015 г. Наблюдава се 1,92 пъти намаление на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,78%. С най-висока заболяемост са общините Никола Козлево – 16,44‰ (1 сл.) и Каолиново – 8,01‰ (1 сл.) Най-засегната е възрастовата група 50-69 г. – 46,15‰ (6 сл.). 76,92% (10 сл.) са регистрирани в градовете. Хоспитализирани са 100% (13 сл.). По голяма част от болелите са регистрирани през пролетно-летния сезон. Проучени са 14 огнища и са открити 4 източника на зараза.

Невроинфекции

Регистрирана е 2,26‰ (4 сл.) заболяемост срещу 5,09‰ (9 сл.) за 2015 г. Наблюдава се 2,25 пъти намаление на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,24%.

Инфекции с множествен механизъм на предаване

Регистрираната заболяемост няма статистическа стойност.

Полово – преносими инфекции

Заболеваемостта от ППИ е 6,22‰ (11 сл.) срещу 6,78‰ (12 сл.) в сравнение с 2015 г. Наблюдава се задържане на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата заболяемост е 0,66%. Регистрираните случаи от сифилис в различните форми представляват 100% (19 сл.) от ППИ. Най-висока е заболяемостта в община Никола Козлево 49,31‰ (3 сл.). Най-засегната е възрастта 20–49 г. - 5,10‰ (10 сл.). 45,45% от болелите са регистрирани в градовете. Няма изразена сезонна зависимост. Проведени са 11 епидемиологични проучвания, като са открити 11 източници на зараза.

Регистрирани взривове

През 2016 г. няма регистрирани епидемични взривове в област Шумен.

Анализ на резултатите от микробиологичния контрол на дезинфекционния и стерилизационен режим.

Микробиологичният лабораторен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ на извършваните в тях дезинфекции и стерилизации се провеждаше по предварително установен график, съобразен по обем със спецификата на лечебните заведения. Микробиологичен контрол се извършваше и по епидемични показания. Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите и стерилизациите за 2016 г. е 4770. От тях 77 – 1,61% са нестандартни. През 2015 г. общият брой взети проби е 4745 като от тях 99

– 2,086% са нестандартни. През 2016 г. е налице спад на процента на нестандартните проби, което дава основание да приемем, че има подобрене на качеството на дезинфекционния режим, осъществяван в контролираните обекти.

Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите през 2016 г. е 1880, като нестандартни са 42 - 2,23% спрямо 2,77% за 2015 г.

В структурно отношение нестандартните проби се разпределят както следва:

- 1,94% нестандартни проби от повърхности спрямо 2,01% през 2015 г.
- 2,00% нестандартни проби от болнично бельо спрямо 9,64% през 2015 г. – значително намаляване на процента нестандартни проби.
- 1,87% изолирани нестандартни проби от предмети за обслужване на болни спрямо 2,21% нестандартни проби за 2015 г.
- 10,4% нестандартни проби от ръце на медицински и немедицински персонал спрямо 10% през 2015 г.
- 8,33% нестандартни проби от специализирана медицинска апаратура спрямо 2,94% нестандартни проби за 2015 г. Налице е трикратно увеличение на процента на нестандартните през 2016 г. в сравнение с 2015 г.
- 2,54% нестандартни проби от медицински инструменти спрямо липсващи за 2015 г.
- 3,57% нестандартни проби от съдове за хранене спрямо липсващи такива през 2015 г.

В етиологичната структура на нестандартните проби, установени при контрола на дезинфекционния режим коагулазонегативните стафилококи са водещи – 59,52%, следвани от псевдомонас специес – 26,19%, псевдомонас аеругиноза - 14,28% и Бацилус специес – 2,38%.

През 2016 г. са взети 2890 проби за контрол на стерилизациите, от които 35 са нестандартни – 1,21% спрямо 1,66% през 2015 г. От изолираните микроорганизми в нестандартните проби преобладават Коагулазонегативни стафилококи – 94,28%, Бацилус специас – 5,72%. Изолирането им налага извода за вторично контаминиране на стерилните материали.

При проведения текущ контрол в Централните стерилизационни на лечебните заведения за болнична помощ се констатира стриктно спазване на режима на стерилизация, както и своевременно му отразяване в журналите за извършена стерилизация.

Анализ на ВБИ.

Провеждането на надзор на нозокомиалните инфекции е задължително за всяко лечебно заведение за болнична помощ. Въведените предпазни мерки в лечебните заведения представляват задължителен минимум от изисквания за ограничаване риска от разпространение на нозокомиалните инфекции.

При извършените през 2016 г. текущи проверки в лечебните заведения за болнична помощ се констатира, че се спазват разработените от тях и одобрени от Дирекция “НЗБ” програми за превенция и контрол на нозокомиалните инфекции и подобряване регистрацията и отчитането по Наредба №21.

В лечебните заведения със стационар в Шуменска област през 2016 год. са регистрирани 579 болни с ВБИ при преминали 33495 болни, което е равно на 1,73% спрямо 2,01% за 2015 година, което е понижение на регистрираните ВБИ за Шуменска област с 0,28%.

Най-висок процент болни с ВБИ е регистриран в МБАЛ-Шумен АД – 2,52%, спрямо 3,25% за 2015 г., което е понижение за регистрираните ВБИ в МБАЛ-Шумен АД за периода на 2016 г.

Запазен е процентът на регистрираните болни с ВБИ в КОЦ-Шумен ЕООД - 0,51% спрямо 0,53% през 2015 г.

Увеличен е процентът на регистрираните болни с ВБИ за ДПБ с. Царев брод – 0,32% спрямо 0% за 2015 г.

За „МБАЛ гр.Велики Преслав”ЕООД - и „СБАЛК Мадара ” гр.Шумен не са регистрирани нозокомиални инфекции, което е без промяна спрямо 2015 г. За „МБАЛ д-р Д. Беров” ЕООД гр.Нови пазар до месец април не са регистрирани ВБИ, а след м. Април 2016

г., нозокомиалните инфекции се отчитат от „МБАЛ - Шумен” АД, съгласно разрешение №МБ – 125/06.04.2016г. на Министъра на Здравеопазването.

Процентът на нозокомиалните инфекции за 2016 г. – 1,73% е намалял спрямо процентът за 2015 г. – 2,01%. В лечебните заведения със стационар в областта няма драстична разлика в броя на регистрираните ВБИ за 2015 г. и 2016 г. Изключение прави МБАЛ-Шумен АД където регистрираните случаи на ВБИ са с 131 броя приблизително 0,73% по-малко в сравнение с 2015 г.

В структурно отношение на ВБИ най-голям е % на инфекция на пикочните пътища (ИПП) – 33,75% спрямо 32,03% през 2015 г. На второ място са инфекциите на окото; УНГ и на устната кухина – 14,21% спрямо 16,07% за 2015 г. На трето място са инф. на хирургичното място – 14,20% спрямо 10,28% през 2015 г. На четвърто място са пневмониите – 12,90% спрямо 11,70% през 2015 г., на пето място са инфекции на кръвта – 7,03% спрямо 6,50% за 2015 г., на шесто място са инфекции свързани с катетиризиране – 3,80% спрямо 5,79% за 2015 г., на седмо са инфекциите на половите органи – 2,67% спрямо 2,95% за 2015 г., на осмо място са инфекциите на гастроинтестиналния тракт – 2,39% спрямо 2,01% за 2015г., на девето място са инфекции на долните дихателни пътища – 2,11% спрямо 1,65% за 2015 г. Следват инфекциите при новородени – 1,83% спрямо 1,54% за 2015 г.

Като цяло завишен е броят на инфекциите на хирургичното място със 3,92%, на второ място е завишен е % на ИПП със 1,72%, следват пневмониите със 1,20%, инфекциите на кръвта със 0,53%, инфекциите на гастроинтестиналния тракт – 0,38%, инфекции на долните дихателни пътища 0,46%, инфекции при новородени – 0,29%.

Намален е процента на инфекциите свързани с катетиризиране с 1,99%, инфекции на окото, УНГ и устна кухина с – 1,87% и инфекциите на половите органи с 0,28%

През 2016г. в лечебните заведения със стационарни отделения на територията на област Шумен не са регистрирани ВБИ взривове.

С оглед контрол върху антибиотичната политика и косвено ориентиране на състоянието по отношение ВБИ се проследява процентът на лекуваните с антибиотици пациенти.

Процентното изражение на получилите антибиотично лечение пациенти в лечебните заведения в Шуменска област е както следва:

МБАЛ-Шумен - 32,07% спрямо 37,85% през 2015г.

МБАЛ-В.Преслав – 6,96% спрямо 7,77% през 2015г.

КОЦ-Шумен – 21,23% спрямо 21,30% през 2015г.

СБАЛК „Мадара” Шумен 1,50% спрямо 1,52% през 2015г.

ДПБ-с.Царев брод – 4,20% спрямо 3,62% през 2015г.

МБАЛ-Нови пазар – 62,33% спрямо 48,54% през 2015г.

Годишен анализ на профилактичните имунизации.

Осигуряване на биопродукти за извършване на задължителни планови и целеви имунизации и реимунизации и на постекспозиционна профилактика.

Ежегодно, в срок до 31 август РЗИ Шумен представя в МЗ обобщен план за следващата календарна година, който включва броя на лицата, подлежащи на задължителни и целеви имунизации и реимунизации и на постекспозиционна профилактика със серуми и имуноглобулини. Необходимите количества биопродукти за обхващане се разпределят по тримесечия, съобразно плановете предадени от общопрактикуващите лекари. През 2016 година осигуряването на биопродуктите от склада на МЗ се осъществяваше ритмично и съобразно плановите нужди на потребление от ОПЛ и родилното отделение на МБАЛ .

Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите.

Биопродуктите в РЗИ гр. Шумен се съхраняват в климатизирано хладилно помещение в хладилници в склад при отдел „ЛЕК”.

Провежда се и се регистрира ежедневно двукратно замерване на температурите в хладилниците.

Извършва се стриктен контрол в лекарските практики, както и при отпускането на биопродукти на ОПЛ за спазване на хладилната верига.

Индивидуалните практики за първична помощ са оборудвани с необходимата хладилна техника, термометри и хладилни чанти. Води се регистрация за двукратен температурен режим във всяка практика. Не се допуска бракуване на ваксини.

Надзор на нежеланите ваксинални реакции.

За 2016 година не са отчетени нежелани реакции след ваксинация от ОПЛ и специалистите.

Отчет за дейността на регионалната комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации.

Пред регионалната специализирана комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации са представени 4 деца, насочени от ОПЛ: Две деца са освободени трайно от имунизации и реимунизации – с диагнози декомпенсиран диабет и спастична дисплегия – ДЦП. Две деца са отложени за срок от една година с данни за atopичен дерматит.

Отчет за дейността на имунизационния кабинет на РЗИ за изтеклото полугодие.

В имунизационния кабинет на РЗИ за изтеклата година не са извършвани препоръчителни имунизации срещу грип и други заболявания.

Уточнен е имунният статус и са изготвени имунизационни планове на 35 деца след временно прекъсване на обхващането им с имунизации поради заболявания и миграция.

Имунизационният кабинет се обслужва от един лекар – педиатър, работещ в отдел „ПЕК“ на ДНЗБ. Деца без ОПЛ почти не съществуват и дейността на кабинета значително намаля в последните години.

Сероепидемиологичен надзор на ваксина предотвратимите заразни болести.

През 2016 г. не са регистрирани случаи на епидемичен паротит, коклюш и рубеола.

Няма регистрирани случаи на вирусен хепатит тип Б при лица в имунизационна възраст.

Дейност по програмата на СЗО за ерадикация на полиомиелита.

РЗИ упражнява активен епидемиологичен надзор в следните болнични отделения на територията на област Шумен:

- „МБАЛ-Шумен“ АД – детско отделение 40 легла
  - „МБАЛ-Шумен“ АД – инфекциозно отделение - общ брой легла 15
  - „МБАЛ-Шумен“ АД – ОАИЛ – общ брой легла 16
- общ брой легла 71

През 2016 година са регистрирани 2 случая на деца с диагноза ОВП – парализа на Бел. На същите са изпратени фекални проби за ентеровируси. Няма потвърдени случаи.

Не са регистрирани случаи на синдром на Гилен Баре.

ИЗВОДИ:

За 2016 г. имунизационния обхват в Шуменска област е 95.11% при подлежащи за имунизации – 14192 и обхванати - 13498 лица. Реимунизационния обхват е 68.67%, при подлежащи за реимунизация - 28717 и обхванати 19721 лица.

Общ обхват 77.42% при подлежащи 42909 и обхванати 33219. Данните са изчислени без включване на препоръчителни и целеви имунизации и реимунизации.

На 13 лица са издадени удостоверения за имунното им състояние, необходими за пътуване в чужбина.

От новородените през 2016 г. 1219 деца, 3 нямат избран личен лекар поради миграция.

На лице са все още рискови групи от населението, които не водят децата си при ОПЛ за обхващане със задължителни имунизации и реимунизации.

И през тази година остава по-нисък процента на задължителните реимунизации във възрастовите групи от 25 до 65 години, основно поради неявяване за реимунизация при ОПЛ, миграция на младото население и наличие на здравно неосигурени лица.

Анализ на резултатите от контрола на дератизациите и дезинсекциите в подлежащите на контрол обекти.

Фирмите упражняващи ДДД дейности на територията на Шуменска област през 2016 г. година са десет. Всички те извършват дезинсекция и дератизация на обекти по сключени годишни, сезонни договори и еднократни заявки. При извършените проверки се установи, че ръководителите на всички фирми имат документ за правоспособност за ръководство на ДДД дейности, издадено от НЦЗПБ, а дезинфекторите имат удостоверения за професионална подготовка издадени от РЗИ. Всички работят с препарати разрешени от МЗ. В обработените обекти се оставя съответен документ за достоверност на извършената услуга.

Дейности по Медицинска паразитология

С всяка изминала година нараства здравно-социалното значение на местните и внасяни в страната паразитози. Структурните промени в МЗ доведоха до нарушаване на съществуващите схеми на откриване и проследяване на пациентите. Това наложи усилен мерки, които са насочени към намаляване на местните паразитни болести, ограничаване на вноса на паразитозите от тропически страни и предотвратяване на тяхното местно разпространение.

Контролната дейност по надзора на паразитните болести се осъществяваше от главни и инспектори от отдел ПЕК на Дирекция "НЗБ".

Лабораторната дейност в лаборатория "Медицинска паразитология" към РЗИ се извършваше от лекар специалист - главен експерт и младши експерт.

Състояние на паразитозите:

През 2016 г. за паразитози са изследвани 17216 лица (от тях 6057 в РЗИ) и са регистрирани 304 (50 съответно в РЗИ) опаразитени, от които 137 (50 в РЗИ) морфологично потвърдени и 167 (в РЗИ няма) серопозитивни. Сравнено с 2015 г. се констатира леко понижаване на броя на изследваните лица, но в същото време повишение на регистрираната опаразитеност сред населението на областта. Повишената откриваемост може да е резултат и от целенасочената целогодишна контролна и методична дейност на РЗИ.

Местни паразитози

Контактни паразитози

Ентеробиоза

През годината са изследвани 8363 (5407 в РЗИ) лица и са регистрирани 87 (47 в РЗИ) опаразитени. Основно изследванията са направени на деца от 2 до 7 години. Заболяването е с особено значение за детските заведения.

През отчетната година броя на децата в детските заведения се запази 5672 за 2016 г. при 5632 за 2015 г.

Опаразитените с ентеробиоза деца от организирани детски колективи са 47 при 33 за 2015 г. Опаразитеността в ДЗ е 0,8285% за 2016 г. при 0,585% за 2015 г. Всички опаразитени са лекувани и изследвани контролно двукратно. Ако сравним опаразитеността в селските и градски детски заведения ще получим 8 в селските и 39 в градските. Резултатите показват, че трябва да продължи контрола върху санитарно-хигиенния и противоепидемичен режим. Предполага се, че има и некоректно взети изследвания, които дават нереален отрицателен резултат. И през тази година с профилактични изследвания са обхванати деца и ученици от социални домове и ЗСУД. Всичките 119 детски заведения, бяха обхванати със санитарно-паразитологични изследвания, както и 4 дома за стари хора.

Ламблиоза

Общо изследваните лица са 16657 (6057 в РЗИ), а опаразитените от тях са 67 (1 в РЗИ).

При профилактичните изследвания в организирани детски колективи са открити 1 случай на ламблиоза или 0,017% опаразитеност. Опаразитеното дете е от селско детско заведение. В сравнение с предходната година се отчита рязко понижаване на броя на случаите с ламблиоза.

И през тази година се проведе профилактично паразитологично изследване на лицата от МСДВ. От изследваните 344 домуващи не се диагностицира случай на ламблиоза..

Останалите случаи на ламблиоза са у лица изследвани профилактично за здравни книжки, деца за постъпване в детски заведения и профилактични изследвания на деца от 2 до 7г. Опаразитените деца и възрастни са лекувани и контролно изследвани двукратно.

Геохелминтози

Аскаридоза

През отчетната година няма регистрирани случаи на аскаридоза. Вероятно обаче има скрита заболяемост. Във връзка с това при всяка среща със здравни работници се провеждаше и консултация за най-често срещаните паразитози.

Хелминтозоозози

През последните години придобиват все по-голямо здравно значение, като особено обезпокояваща е ехинококозата.

Ехинококоза

Ехинококозата е основен и нерешен проблем и тази година. Регистрирани са общо 8 случая на ехинококоза при 16 за 2015 г. Заболеваемостта е 4,52 ‰. С първична ехинококоза са 6, а с рецидив 2. От всички случаи 2 са деца до 14 години. Преобладават първичните случаи. Ако разгледаме случаите по локализация – 5 са в черен дроб и 1 в бял дроб. Един от пациентите е с полиорганна локализация в черен дроб и малък таз и един от случаите са с множество кисти в черен дроб. Има един с ПАИР за отчетната година. Има 3 пациента с назначено постоперативно противорецидивно лечение с Zentel. От оперираните 6 живеят в селата и 2 в градове. Най-ниската възраст е дете на 5 години с локализация на ехинококовата киста в б. дроб. От изложеното по-горе мога да направя заключение, че регистрираната заболяемост е намаляла, но това едва ли е реалната заболяемост. От хирургичните отделения в Областта редовно се получава информация за оперираните, както и бързи известия. За оперираните извън областта нямаме пълна информация.

По програма HERACLES бяха контролно изследвани 11 човека с ехография и серология.

В борбата с ехинококозата е необходим комплексен подход с обединяване на усилията на хуманни и ветеринарни медици и достатъчно финансови средства.

Общият брой на изследваните лица е 143 с 36 положителни, изследвани по метод ЕЛИЗА.

Трихинелоза

Изследвани са 7 лица по метод РПХА, няма с положителен резултат.

На територията на област Шумен през 2016 г. по данни на ОДБХ- Шумен няма данни за положителни на трихинелоскопия животни. В края на годината бяха изпратени уведомителни писма за повишаване на клинично-епидемиологичната насоченост към трихинелозата до всички ОПЛ, ДКЦ, МЦ и управители на МБАЛ в областта.

За отчетната година няма регистриран епидемичен взрив.

Тениидози

За отчетния период са регистрирани 3 случая (3 са регистриран в РЗИ) на тениедози при хората. Паразита се доказва, както макроскопски, така и микроскопски. Пациентите са лекувани и контролно изследвани в съответствие с наредбата. Попълнени са и анкетни карти.

При профилактичните изследвания в детските заведения и здравни книжки не се откриха яйца на паразита.

Трихоцефалоза

За отчетния период са регистрирани 4 случая (1 е регистриран в РЗИ) на тениедози при хората. Паразита се доказва, както макроскопски, така и микроскопски. Пациентите са лекувани и контролно изследвани в съответствие с наредбата. Попълнени са и анкетни карти.

При профилактичните изследвания в детските заведения и здравни книжки не се откриха яйца на паразита.

Опортюнистични паразитози

Токсоплазмоза

Проведени са серологични изследвания на 409 лица (в РЗИ няма) със 131 (в РЗИ няма) положителни. Диагностичните затруднения са свързани с разграничаване на случаите на остра токсоплазмоза.

Основният изследван контингент са бременни жени и пациенти с алергични прояви. Всички пациенти на които е необходимо лечение, такова беше проведено след консултация с паразитолог. Направиха се и контролно-серологични изследвания на лекуваните.

Бластоцистоза

При профилактично изследване на фекална проба се откриха бластоцисти в 4 от пробите. Проведе се лечение и контролно изследване.

Внасяни паразитози

Малария

Нямаме случай на малария, не е правено и изследване за отчетния период.

Лабораторно-диагностична дейност

Тази дейност е с приоритетно значение. За изминалата година са изследвани общо 26306 (12191 в РЗИ) проби. Най-голям е дялът на изследваните проби за хелминти и протозои – 25020 (11464 в РЗИ), следвани от санитарно-паразитологичните 727 и имунологични изследвания 559 (няма в РЗИ).

Разпределението на изследваните лица за хелминти и протозои е съответно най-много профилактични предимно деца и здравни книжки. Няма изследвани по епидемични показания. По клинични показания са изследвани 4 пациента съответно за тениаринхоза.

Диагностиката на всеки постъпил материал беше направена в срок и по всички необходими методики за рутинна диагностика.

Санитарно-паразитологична дейност.

С лабораторен контрол са обхванати 119 обекта или това са постоянните ДЗ и МСД. Взеха се 727 проби и направиха 727 анализа.

През отчетния период бяха взети: 54 проби от почва, 98 проби от хранителни продукти, 541 битова среда, 10 от открити водоеми и 24 други.

От направените изследвания не се изолираха яйца и ларви на паразити.

Медицински изследвания

В отдел “МИ” на дирекция “НЗБ” се извършват микробиологични, паразитологични и серологични изследвания. В по-голям процент изследванията са с профилактична насоченост. За отчетния период в микробиологична лаборатория са извършени 18308 броя изследвания, от които 123 са положителните проби. В чревен кабинет са изследвани лица с профилактична насоченост и по епидемични показания. Извършени са 1848 изследвания, от които са установени 1 положителен резултат.

Осъществява се и контролът на дезинфекцията и стерилността на отдел “ПЕК”, като в микробиологична лаборатория са извършени 1880 изследвания за контрол на дезинфекция и 2890 изследвания за контрол на стерилност. За посочения брой изследвани проби с отклонения са 78. Контролът обхваща различни заведения за болнична и извънболнична помощ, медикодиагностични лаборатории и стоматологични кабинети. В серологичната лаборатория на отдела са извършени 3893 изследвания: за ХИВ, Хепатити-Б и С, Лаймска болест и Сифилис. В серологична лаборатория общия брой на положителните проби за различни видове изследвания е 45. Лабораторията извършва и изследвания по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции. Във връзка с това за определени периоди лабораторията отчита своята дейност пред МЗ - за броя изследвани за ХИВ лица на територията на област Шумен, за изследвани за ХИВ лица от категориите: хемодиализирани пациенти, персонал от диализни структури, бременни и медицински персонал претърпял рискова експозиция. В серологичната лаборатория четири пъти в годината се проведе и безплатна кампания за изследване на ХИВ. За 2016 г. са се изследвали по желание общо 86 лица.

Два пъти годишно лабораториите към отдел “МИ” вземат участие във външен лабораторен контрол, за което получават съответни сертификати, даващи им право да участват в договорни отношения с медицинските заведения, както и е гаранция за качеството на работа.

ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

ЩАТ:

1. Директор на дирекция	1
А. Отдел ”ДЗК”	
1. Началник отдел	1
2. Старши инспектор	1
3. Младши инспектор	7
4. Гл. специалист- строителен техник	1
Б. Отдел ”ПБПЗ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
2. Старши експерт	2
3. Младши инспектор	2
В. Отдел “ЛИ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	2
3. Старши експерт	1
4. Младши експерт	1
4. Главен специалист	4
Всичко дирекция	26

В отдел „Лабораторни изследвания” на функционален принцип са изградени пет обособени лабораторни звена.

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения план на база указанията на МЗ. Със заповеди на директора на РЗИ обектите бяха разпределени между здравните инспектори, бяха определени лицата, извършващи контрол на химичните вещества и смеси, и лицата извършващи контрол на службите по трудова медицина.

На база изготвения план на дирекцията и предварителните разчети за брой проверки на обект, тематични проверки, среднодневна натовареност на инспектор бяха изготвени персонални планове. Отчитането на дейността на инспекторите беше ежедневно по основните показатели – проверки, съставени актове, предписания, заповеди. Издаваните документи задължително се съгласуваха с началниците на отдели.

Ежеседмично се провеждаха работни съвещания за отчитане на извършеното и поставяне задачите за седмицата. Извършената дейност се отчиташе съгласно въведената отчетна документация, като отделните специалисти ежедневно отчитаха дейността си пред съответните ръководители. При приемане на дневните отчети, началник отделите следяха за правилното оформяне на първичните документи, а чрез маршрутните листи и за спазване на трудовата дисциплина.

На тримесечие се изготвяше отчет за дейността на дирекцията и по отдели.

Инспекторите бяха своевременно информирани и за новоизлезлите нормативни документи, които след това се разглеждаха подробно на организираните колегии.

Контрол беше упражняван и при издаване на документите за административна принуда – номериране на бланките актове, завеждането им в деня на издаване, правилното им оформяне. Освен на хартиен отчетността на дейността се водеше и на електронен носител.

През годината се извършваше актуализация на компютърната програма, в посока обхващане цялостната дейност на дирекцията. Улеснени бяха и процесите на регистрация и изходящата документация, както и проследяемостта на сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия и получените жалби.

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2016 г. по предварителен здравен контрол в РЗИ – Шумен са постъпили за разглеждане 56 документации за инвестиционно проекти и устройствени планове (55 за 2015 г.). Всички са разгледани на заседания на определения със Заповед на директора на РЗИ Експертен съвет по ЗТЕ. Проведени са 44 заседания на ЕС, като от общо 56 разгледани

документации 33 са ПУП, а 23 – инвестиционни проекти. За 54 (96,4%) от тях бяха издадени положителни становища срещу 54 (98,2%) за 2015 г. Най-честата причина за издаване на отрицателно становище и през 2016 г. беше несъответствие със здравните норми и изисквания. За отчетния период няма издадени заповеди за спиране на строителство на обекти. От постъпилите за издаване на здравно заключение документации 58,9% са устройствени планове, а 41,1% – инвестиционни проекти (13% са на обекти с обществено предназначение, 82,6% – други, неподлежащи на здравен контрол – офиси, магазини за промишлени стоки, производства различни от тези за храни и др., 4,4% – лечебни заведения).

Разгледани бяха и 52 преписки във връзка с процедурите по ЕО и ОВОС.

Представители на РЗИ взеха участие в 36 заседания на ЕС към общините, в 8 ЕС към други ведомства и в 1 ЕЕС.

14 обекта, подлежащи на въвеждане в експлоатация бяха обхванати с проверки в хода на строителство. В зависимост от вида на обекта се извършваше необходимия за целта лабораторен контрол, след което се издаваше становище относно съответствието със здравните изисквания. За 2016 г. бяха издадени 14 становища срещу 33 за 2015 г. Служители от отдел ДЗК взеха участие в 21 комисии за въвеждане в експлоатация на обекти срещу 41 за 2015 г.

Дейността на дирекцията по контрола на стоките от внос през годината се осъществяваше в съответствие с Инструкцията за подобряване взаимодействието между Агенция митници и Министерство на здравеопазването. Чрез факс от Митническо бюро – Шумен беше потърсено съдействие за съмнителни стоки в 2 случая, касаещи детергенти и бутилирана изворна вода. Спазваше се определения 3 дневен срок за отговор.

Издадени бяха 4 разрешения за пренасяне на покойници извън страната.

През годината няма издавани разрешения за отстраняване на азбестосъдържащи материали.

През 2016 г. продължи регистрацията на обектите с обществено предназначение. Подадени бяха 278 уведомления за разкриване на обекти с обществено предназначение или за промяна в обстоятелствата, вписани в регистъра. Във връзка с това бяха регистрирани 125 обекта, прегистрирани – 152 обекта, 2 обекта са с прекратена преписка по регистрация по искане на лицето подало уведомлението, с което общият брой на регистрираните обекти достигна до пореден №4257. През 2016 година от регистъра са заличени 70 обекта с обществено предназначение. По закона за храните е регистриран 1 обект за производство на бутилирана трапезна вода.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През отчетния период инспекторите от отдели ДЗК и ПБПЗ извършиха общо 7283 проверки на обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека при план 5525. По-големият брой проверки спрямо планираните е за сметка на тези, извършени във връзка със засиления контрол по спазване разпоредбите на чл. 54 и чл. 56 от Закона за здравето за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол и с получени нотификации по системата RAPEX. Изпълнението на плана за проверки е 131,8%.

През изтеклата година инспекциите в обектите с обществено предназначение и инспекцията на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека се извършваха съгласно утвърдените процедури. След приключване на инспекцията здравните инспектори изготвяха констативен протокол. За констатирани нарушения се издаваше предписание, като сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия се съгласуваха със собствениците на обектите.

През годината сътрудниците на дирекцията са изготвили и връчили 165 предписания за отстраняване на хигиенни неблагоприятия и подобряване хигиенното състояние на обектите. Средният брой предписания на инспектор, упражняващ здравен контрол беше 15. Най-често предписания са издавани при констатирани несъответствия в материалната база на обектите и неспазване на здравните изисквания, пропуски по документацията и несъответствия при етикетирането на химични вещества, смеси и козметични продукти,

следвани от липса или некачествено обеззаразяване на питейната вода, за осигуряване на здравословно хранене на децата и учениците в организирани колективи и наднормени нива на шум излъчван от локални източници, разположени в урбанизираната територия.

Броят на съставените актове е 49 (72 за 2015 г.), от които 13 по имуществени санкции, с общ брой наказателни постановления 46. Средната сума на едно наказателно постановление за физически лица е 209,09 лв., срещу 194,74 лв. за 2015 г., а тази за постановления по имуществени санкции е 1307,70 лв. срещу 1161,54 за 2015 г.

През 2016 г. най-честите нарушения, за които са предприети мерки за административна принуда са: неспазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на обществени места, неспазване разпоредбите на Наредба № 27 за здравните изисквания към дрехите втора употреба, липса или некачествено обеззаразяване на питейната вода и др.

И през 2016 г. беше запазена тенденцията най-голям брой санкции да бъдат наложени в обекти за хранене и развлечения, следвани от обекти с обществено предназначение и обекти за търговия с дрехи втора употреба.

Длъжностите на санкционирани лица са собственици, персонал и посетители на обекти с обществено предназначение и обекти за хранене и развлечения, водомайстори и др.

Контролът по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене и за продажба на алкохолни напитки съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

Извършени бяха общо 908 проверки по спазване разпоредбите на чл. 54 от Закон за здравето, с които бяха обхванати 708 обекта.

През изминалата 2016 г. здравните инспектори от дирекция „Обществено здраве“ извършиха 3482 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които бяха обхванати 3164 обекта в област Шумен. От общия брой проверки 554 бяха в обекти за хранене и развлечения; 745 – в детски и учебни заведения; 1648 – в други закрити обществени места по смисъла на §1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, вкл. административни сгради и сгради на учреждения, в които се обслужват или имат достъп гражданите, обекти с обществено предназначение (места за настаняване и средства за подслон (хотели, къщи за гости, хижи и др.), ЖП гари, автогари, читалища, транспортни средства за обществен превоз и др.) и 217 на открити обществени места по смисъла на чл. 56а от Закона за здравето.

Организиран и извършен бяха 21 съвместни проверки със служители на ОД на МВР извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и вечер след 17 часа).

За допуснати нарушения бяха съставени 20 акта, от които 18 на физически лица и 2 на юридически лица. Издадени бяха 18 наказателни постановления на обща стойност 11400 лв.

За посочения период в РЗИ са постъпили 10 сигнала за неспазване на забраните за тютюнопушене на обществени места – 6 за нарушения в ЗОХ, 4 – в обекти с обществено предназначение. По 3 от сигналите са наложени санкции, а при 7 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

През отчетния период са разгледани 51 жалби, включително и подадените по телефон или по електронна поща. От приключените жалби 18 са били пренасочени към други ведомства, 27 са били неоснователни и 6 основателни. 88,2% от постъпилите жалби са били неоснователни или са касаели други ведомства. Пренасочените са били главно за замърсяване на околната среда от отпадни води, проблеми в жилищни сгради, нередности в обекти за търговия с храни, отглеждане на голям брой животни в жилищната зона или извършване на шумни дейности от съседи. Десет от разгледаните жалби са били за неспазване забраната за тютюнопушене на закрити обществени места, десет – за нарушения на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, пет – за наднормени нива на шум, предизвикан от локални източници, четири – за продукти и стоки със значение за здравето на човека, три – за влошени качества на води за питейно-битови цели и една – за работа без ЛЗК. Всички жалбоподатели са били уведомявани за резултатите от проверките и предприетите действия в нормативно определените срокове.

ТЕКУЩ КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2016 г. на контрол от отдел ДЗК са подлежали 2152 обекта срещу 2089 през 2015.

С проверки бяха обхванати всички 2152 обекта, подлежащи на контрол. Общо за отчетния период бяха извършени 3826 проверки (4454 за 2015 г.) при план 3181. Средната кратност на проверките беше 1,78 (при 2,13 за 2015 г.) на обект. Изпълнението на плана за проверки е 120,27%.

Контрол на обекти за отглеждане, възпитание и обучение на деца

През 2016 г. с контрол бяха обхванати всички подлежащи детски и учебно-възпитателни заведения. Извършени бяха 638 проверки в 239 обекта – средно 2,67 проверки на обект. Контролът беше насочен към спазване законодателството за осигуряване на благоприятна среда за обучение и възпитание на децата и учениците.

Като практика при контрола над УВЗ през годините се утвърди извършване на проверка по състоянието на материално-техническата база на училищата през 2-ро тримесечие, с предписване на мероприятия за подобряването и, а през 3-то тримесечие за готовността на учебните заведения за новата учебна година.

Учебните заведения, подлежащи на контрол в област Шумен са 73, разпределени както следва: НУ – 3; ОУ – 38; СУ – 15; профилирани гимназии – 2; професионални гимназии – 9; специализирани (духовни) училища – 1; специални по чл. 44 ал. 1 от ЗПУО – 2; ВУЗ – 3 бр. (1 университет, 1 колеж и 1 филиал към МУ – Варна).

От тях 1 учебно заведение е частно (професионален колежи по туризъм), а останалите 72 са държавни или общински.

В края на учебната 2015/2016 година бяха извършени проверки във всички 73 УЗ с регистрирани 75 учебни бази подлежащи на контрол за оценка на материално-техническата база и преценка на необходимостта от ремонти дейности през летните месеци.

За привеждане в съответствие със здравните изисквания през 2016 г. бяха издадени предписания на 29 учебни заведения. Най-често предписваните мероприятия бяха за ремонт на покриви на учебни сгради, преобядисване на класни стаи и коридори, ремонт на санитарни възли (отремонтиране на водопромивни съоръжения, неизправни врати, преобядисване и подмяна на счупени фаянсови плочки), ремонт на физкултурни салони, осигуряване на нормени стойности на осветлението в учебните помещения.

До 10.09.2016 г. с проверки са обхванати всички подлежащи на контрол 73 учебни заведения, като 26 от проверките са за контрол по изпълнение на дадените предписания през учебната 2015/2016 г. Във всички 26 училища са изпълнени предписаните мероприятия

За подобряване базите на детските заведения в Областта бяха издадени 49 предписания.

С лабораторен контрол през 2016 г. бяха обхванати 10 обекта – 5 учебни заведения и 5 детски заведения. В детските заведения и училищата беше извършено измерване на осветлението и на параметрите на микроклимата. В 3 от учебните заведения и 2 детски заведения измерените параметри на осветлението не отговаряха на здравните норми, за което бяха издадени предписания

Контрол на оптики

През отчетната година подлежащите на контрол 18 обекта бяха обхванати с общо 21 проверки, при които не са констатирани несъответствия с нормативните изисквания.

Контрол на водоснабдителни обекти и съоръжения

С текущи проверки през годината бяха обхванати всички централни водоизточници и самостоятелно разположени водоснабдителни съоръжения. Извършени бяха съответно 564 проверки на водоизточници и 690 проверки на водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битови цели. Издадени бяха 19 предписания за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в качествата на питейната вода, подавана за водоснабдяване на населението в област Шумен. Спрямо отговорните лица бяха предприети необходимите действия за съставяне и предявяване на актове за установените административни нарушения. Съставени бяха 8 акта за несъответствия в качествата на питейната вода.

Контролът над водоснабдяването от язовир „Тича”, като основен водоизточник за градовете Шумен и Велики Преслав винаги е бил приоритет за отдел ДЗК. За установяване състоянието на СОЗ на язовир „Тича” бяха извършени неколкократни проверки. При

проверките беше констатирано неспазване на забраните и ограниченията в СОЗ, за което бяха издадени 2 АУАН на физически лица

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

Контрол и мониторинг на води

Питейни води

Съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 3 пробонабирания – на 15.03.2016 г., 09.08.2016 г. и на 07.11.2016 г. Взети за изследвания са 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ по контролираните параметри (коли форми, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела) на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От проведените 60 изследвания 58 съответстват на изискванията, а 2 не съответстват по показател фекални стрептококи (на дълбочина 5 м и 15 м на 15.03.2016 г.).

През 2016 г. на режимно водоснабдяване в област Шумен са били 8 населени места – гр. Върбица, с. Златар, с. Ивански, с. Вехтово, с. Друмево, с. Станянци, с. Крайгорци и с. Кладенец.

През 2016 г. бяха актуализирани мониторинговите програми, разработени съвместно с „В и К Шумен“ ООД, гр. Шумен и с останалите 14 ведомствени водоснабдителни дружества. Повишена беше възискателността към ВиК операторите по отношение изпълнението в пълен обем на задълженията им, свързани с мониторинга на качествата на питейните води, съгласно изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ 30/2001 г., изм.) и предоставяне в РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Закона за водите.

Като цяло планът за вземане на проби за лабораторен анализ беше изпълнен съгласно разработения график. Ръководството на инспекцията положи усилия за осигуряване на необходимия транспорт.

Всички зони на водоснабдяване бяха обхванати с лабораторен контрол. Извършени бяха общо 8727 изследвания по показателите на постоянния и периодичния мониторинг – от тях 7521 от водопроводната мрежа на населените места, 550 от водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания, 656 от местни водоизточници.

По ДЗК от централни водоснабдявания на населените места са извършени 7521 изследвания, от които 7458 отговарят на изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр. 30/2001 г.). От водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания са извършени 550 изследвания, от които 550 отговарят на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ (ДВ бр. 30/01 г.) е 99,22 % (при 98,95 % през 2015 г.).

От общия брой проби с отклонения по химични показатели 93% бяха по показател нитрати и 7% - по показател мътност.

През 2016 г. няма нестандартни проби по показател мътност в зона за водоснабдяване язовир „Тича“, включваща следните населени места на територията на област Шумен – гр. Шумен, гр. Върбица, с. Дибич, с. Белокопитово и с. П. Волон.

През 2016 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели, бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места, с установено през годината наднормено съдържание на нитрати е 16, разпределени в 12 зони на водоснабдяване.

Повишено съдържание на нитрати през 2016 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните населени места в област Шумен – с. Мараш, с. Методиево, с. Янково, с. Жилино, с. Избул, с. Писарево, с. Мировци, с. Преселса, с. Борци, с. Боян, с. Добри Войников, с. Тимарево, с. Върбак, и с. Каравелово. В три от изброените населени места бяха установени стойности на нитрати над 100 мг/л – с. Янково, с. Писарево, с. Преселка и с. Мировци.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 3,16% от населението на област Шумен през 2016 г., като за сравнение този процент през 2015 г. е бил 8,9%, а през 2014 г. – 11,9%.

През 2016 г. по микробиологични показатели, бяха изследвани 365 проби, от които 8

нестандартни – 2,16%. Ниският процент нестандартни проби вода по микробиологични показатели се дължи на монтираните автоматични системи за обеззаразяване на водата от водоснабдителната организация, осигуряваща вода за питейно-битови цели на територията на област Шумен „ВиК – Шумен” ООД.

Ежемесечно с отдел ПЕК се анализираха данните от лабораторния контрол и регистрираната чревна инфекциозна заболяемост, като не бе констатирана връзка между тях. Своевременно на „В и К Шумен” ООД, гр. Шумен се съобщаваха получените резултати при лабораторния контрол, както и констатираните нарушения при контрола.

Попълнени и изпратени в указания от МЗ срок бяха данните от мониторинга на питейните води за 2015 г.

Води за къпане

На територията на Област Шумен няма няма официално определени от областния управител и от кметовете на десетте общини зони за къпане, както и водни площи, в които къпането е изрично забранено, но ползващи се традиционно от голям брой къпещи се.

Води от плувни басейни

През отчетната година беше извършен контрол на качествата на водата в един закрит и единадесет открити плувни басейни. По ДЗК бяха взети за изследване 51 проби вода от плувните басейни, от които 10 бяха нестандартни (9 по химични показатели и 1 по химични и микробиологични показатели). Проведени бяха 510 изследвания, от които 255 по химични показатели и 255 по микробиологични показатели. От изследваните 255 химични показатели 233 отговарят на изискванията, а от изследваните 255 микробиологични показатели 252 отговарят на изискванията. За отстраняване на констатираните несъответствия в качествата на водата от плувните басейни бяха издадени 4 предписания на отговорните лица стопанисващи обектите. Съвместната дейност с БЧК при разкриване и последващия контрол на плувните басейни е традиционно добра.

Контрол над транспортния шум

В периода от 31.05.16 г. до 15.06.16 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/ 2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания” към РЗИ – Шумен беше проведен ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на града. Измерванията бяха извършени в определените 15 пункта. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73-77 дБА.

Най-високо средно шумово ниво в диапазона 68-72 дБА беше установено в 2 пункта – бул. „Симеон Велики” до № 14 и бул. „Ришки проход” до № 15. Високите шумови нива, регистрирани на тези улици са вследствие на големия брой преминаващи през пунктовете автомобили, скоростта на движението и техническото състояние на моторните превозни средства.

Средни стойности на шума в диапазона 63-67 дБА бяха регистрирани в 7 пункта – на ул. „Софийско шосе” до № 13, бул. „Славянски” (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач” до бл. 13, бул. „Плиска” до № 6, бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл. въстание” до № 18 и на ул. „П. Парчевич” до № 18.

Средни стойности на шума в диапазона 58-62 дБА бяха установени само на ул. „Дедеагач” до № 21.

Със средни стойности на шума под 58 дБА бяха 5 пункта – ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ, ул. „Ивайло” до № 18, ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”, ул. „Спартак” до № 24

и ул. „Боровец” до № 10.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2015 г. се наблюдава в 4 от пунктовете, което е от 0,2 дБА в пункта на бул. „Симеон Велики” до № 14 до 2,2 дБА на ул. „Дедеагач” до бл. 13. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в 3 от пунктовете е свързано с увеличаване брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на шума се наблюдава в 11 от пунктовете – от 0,3 дБА на ул. „Ивайло” до № 18 и на ул. „Боровец” до № 10 до 2,8 дБА на ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ. Намалението на средните еквивалентни нива на шума в 8 от пунктовете е свързано с намаления брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Нива на шум под граничната стойност за ден за съответната зона са регистрирани в пунктове №№ 7÷9 (бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл.въстание” до № 18 и ул. „Дедеагач” до № 21) и на пункт №11 (ул. „Ивайло” до № 18).

Като цяло интензивността на моторните превозни средства е увеличена в 6 от пунктовете. По отношение структурата на потока, увеличението е за сметка на леките автомобили и МПС с дизелови двигатели. Състоянието на пътното покритие и в 15-те пункта е добро.

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично залесяване на определени улици. Изпълнение на мероприятията, водещи до намаляване на имисионния шум, заложи в Общия градоустройствен план на гр. Шумен. Поетапно беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилен шумозащита. По-малко внимание се отделя на вътрешно кварталната пътна мрежа, където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване.

Доклада беше изпратен до кмета на община Шумен, МЗ и НЦОЗА.

Контрол на шума от локални източници

В периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. в РЗИ – Шумен постъпиха 5 жалби от граждани за наднормени нива на шум, излъчван от локални източници (заведение за хранене, козметичен салон, автобояджийска работилница, ателие за керамични изделия и фуражна база), разположени в урбанизираната територия. От подадените жалби само 1 (от заведение за хранене) се оказа основателна, останалите 4 не бяха основателни, което се доказва при извършените замервания.

След първото замерване по основателната жалба беше депозирано писмено заявление от жалбоподателя за отказ да допусне в дома си служители на РЗИ за извършване на порторно замерване след изтичане срока на даденото предписание на собственика на обекта локален източник на шум.

Мониторинг на електромагнитни полета

На 29.06.2016 г., на 07.10.2016 г. и на 13.10.2016 г. беше проведен мониторинг на електромагнитните полета около базовите станции за мобилна комуникация в районите на 3 детски и 2 учебни заведения, разкрити на територията на гр. Шумен, както и на 10 жилищни територии в гр. Шумен за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба № 9/1991 г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп.).

Цел на мониторинга беше измерване и оценка на електромагнитни полета (ЕМП) в околността на излъчващите антени на БС.

Основните източници на лъчение бяха антени за мобилна комуникация на БС на мобилни оператори, разположени на покриви на жилищни сгради.

Измерванията бяха извършени от специалист от лаборатория „Физични фактори” на Дирекция „Лаборатории изследвания” при РЗИ – Варна, които разполага с необходимата апаратура.

Използван метод за контрол: „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки”,

Сборник методи за хигиенни изследвания, том IV, Селищна среда, на НЦХМЕХ, (понастоящем НЦОЗА).

Резултатите от проведените измервания на плътността на мощност на електромагнитните полета в горечитираните райони показват, че получените стойности не превишават пределно допустимите нива за населени територии и експлоатацията на изследваните базови станции не създава здравен риск.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

В област Шумен със 111 проверки бяха обхванати 83 обекта, от които 1 фирма производител на бутилирана трапезна вода и 82 обекта за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води. През годината продължиха и проверките в обекти за хранене и развлечения, когато се проверява по чл. 56 от ЗЗ да се проверяват и бутилираните води. Фирма „ДРАЕВ“ ЕООД е подала декларация до директора на РЗИ за временно спиране на дейността на производствения процес през 2015 г. като през 2016 г. също не е развивала дейност.

По физико-химични показатели бяха изследвани 9 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

По микробиологични показатели бяха изследвани 20 проби бутилирани води за наличие на ешерихия коли, колиформи, фекални стрептококи, псевдомонас аеругиноза, сулфитредуциращи клостридии.

Всички изследвани 29 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, отговаряха на здравните изисквания.

Контрол над козметични продукти

На територията на Областта има регистрирани три предприятия за производство на козметични продукти. С контрол бяха обхванати и 223 обекта за съхраняване и търговия с козметични продукти. Извършени бяха общо 459 проверки за контрол на козметични продукти за спазване изискванията по отношение на състава, етикетирването, опаковките, условията и сроковете на съхранение, условията на предлагане, необходима документация и други специфични изисквания, посочени в съответните нормативни актове.

Контролната дейност през годината беше насочена към козметични продукти, за гримиране (сенки за очи, очни спирали, моливи за очи, червила, други продукти за гримиране на устните, руж за лице и тяло, включително „карнавален грим“, други продукти за гримиране), пуснати на пазара от трети страни, както и произведени на територията на Република България. Засилен беше контрола към козметичните продукти внос от трети страни и спазването на нормативните изисквания от лицата, които пускат на пазара в страната такива продукти.

По писма на МЗ във връзка с получени уведомления по системата RAPEX бяха направени 236 проверки като бяха търсени 55 опасни козметични продукта в обектите за търговия с тях. При извършените проверки не беше установено наличието на опасните стоки.

При пробонабирането на козметични продукти беше спазено изискването 50% от общия брой козметични продукти да са внос от трети страни, 40% да са от българско производство и 10% да са с произход от ЕО.

По микробиологични показатели бяха изследвани 13 проби козметични продукти, от които 6 бяха продукти предназначени за деца.

Физико-химичен контрол на козметични продукти беше извършен на 24 броя проби, които бяха изследвани по следните показатели: за съдържание на водороден пероксид – 2 проби, за съдържание на амоняк – 1 проба, за съдържание на сребърен нитрат – 3 проби, за борна киселина, борати и тетраборати – 3 проби, за съдържание формалдехид – 2 проби, за тиогликолова киселина – 1 проба, за съдържание на литиев хидроксид – 1 проба, за съдържание на цинк пиритион – 3 проби и UV филтри – 2 проби. Мониторинг за съдържание на тежки метали беше проведен при 6 козметични продукта.

От изследваните 37 броя проби козметични продукти всички отговаряха на здравните

изисквания по изпитваните микробиологични и физико-химични показатели.

Контрол върху химичните вещества, смеси и изделия

На територията на област Шумен са проверени 8 предприятия, произвеждащи химични вещества и смеси, от които 6 са производители на биоциди и/или детергенти. От извършените 360 проверки 22 са в производствени обекти, 12 – на фирми-вносители на детергенти, биоциди и ХВС, 136 – на дистрибутори и 190 – на потребители надолу по веригата.

По 31 нотификации на опасни продукти в 19 седмични справки от европейската система за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (RAPEX) са извършени 223 насочени проверки в търговски обекти. При извършените проверки не беше установено наличието на опасните стоки.

Издадени са 27 предписания за констатирани нарушения

Контрол на дрехи втора употреба

В разкритите на територията на област Шумен 48 обекта за търговия с дрехи втора употреба бяха извършени 140 проверки. За констатирани нарушения на изискванията на Наредба №27 за изискванията към дрехите втора употреба бяха ставани 14 акта на отговорните лица, 5 от които са по имуществени санкции.

КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол върху дейността на службите по трудова медицина

На територията на област Шумен са регистрирани 8 служби по трудова медицина.

Всички 8 действащи служби бяха обхванати с 16 проверки, като бяха проконтролирани за наличие на регистрация и пререгистрацията в МЗ и за съответствие на дейността им с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

Службите имат сключени договори с предприятията, които обслужват. Изпълняват задълженията си по чл. 25а, ал. 1, т. 1-5 от ЗЗБУТ (оказват помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа, при необходимост предлагат мерки за отстраняване и намаляване на установения риск, организират и провеждат обучение на работещи и служители по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа, изготвят оценка на професионалните рискове, извършват наблюдение и анализ на здравното състояние на работещите). В състава на службите няма лица, посочени в чл. 25б, ал.3 от ЗЗБУТ. Всяка от службите по трудова медицина има утвърден правилник за устройството и дейността си. Водените от СТМ здравните досиетата на работещите в обслужваните предприятия са окомплектовани и съдържат всички необходими данни.

Всички СТМ извършват консултации и подпомагат работодателите, с които имат сключени договори при организирането на предварителните и периодични медицински прегледи и изследвания за ранното откриване на изменения в организма в резултат от въздействие на работната среда.

Службите извършват наблюдение, анализ и оценка на здравното състояние във връзка с условията на труд на всички обслужвани работници.

В срок до 30 юли 2016 г. от всички СТМ бяха предоставени в РЗИ изготвените обобщени анализи на здравното състояние на работещите във всяко от обслужваните предприятия за предходната година. Спазени бяха минималните изисквания към съдържанието им. В представените анализи беше отразена връзката между конкретните условия на труд и здравното състояние на работещите.

Контрол по спазване на забраната за тютюнопушене на обществени места

Контролът по прилагане на мерките за ограничаване на пасивното тютюнопушене съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

През изминалата 2016 г. здравните инспектори от отд. ДЗК са извършили 2560 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм.), с които са обхванати 2444 обекта в област Шумен. От общия брой проверки 470 са в обекти за хранене и развлечения; 578 – в детски и учебни заведения; 1382 – в други закрити обществени места по смисъла на §1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, вкл. административни сгради и сгради на учреждения, в които се обслужват или имат достъп гражданите, обекти с обществено предназначение (места за настаняване и

средства за подслон (хотели, къщи за гости, хижи и др.), ЖП гари, автогари, читалища, транспортни средства за обществен превоз и др.) и 14 на открити обществени места по смисъла на чл. 56а от Закона за здравето.

Инспектори от отдела са участвали в 21 съвместни проверки със служители на ОД на МВР извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и вечер след 17 часа).

За допуснати нарушения бяха съставени 16 акта, от които 14 на физически лица и 2 на юридически лица. Издадени бяха 25 наказателни постановления на обща стойност 10200 лв.

Разпределени по видове според обектите, в които са допуснати нарушенията са: 8 в игрални зали, 2 в бирарии, 2 в кафе-клубове и 4 в кафе-аперитиви. По местонахождение разпределението е както следва: 13 от обектите с допуснати нарушения са в гр. Шумен, 1 в гр. Нови пазар и 2 в гр. Каспичан.

Във връзка с писмо на Окръжна прокуратура Шумен Изх. №2583/12.10.2016 г. относно извършване на съвместни проверки в търговски обекти в непосредствена близост до училища и детски заведения и в дискотеки, намиращи се на територията на област Шумен за спазване на забраната по чл. 54, чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето, в периода от 27.10.2016 г. до 10.12.2016 г. са извършени 227 проверки в 210 обекта.

За посочения период в РЗИ са постъпили 10 сигнала за неспазване на забраната за тютюнопушене на обществени места – 4 за нарушения в ЗОХ, 2 – за нарушения в търговия с хранителни продукти, 1 – за нарушение в превозно средство (автобус), 1 за нарушения в основно училище и 2 за нарушения в игрална зала. По 3 от сигналите са наложени санкции, а при 7 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ И ПРОВЕРКИ С ДРУГИ ВЕДОМСТВА

През 2016 г. са извършени 7 планови тематични и 55 насочени проверки след писма на МЗ.

- През първо тримесечие на 2016 г. беше извършена тематична проверка за изпълнението на задълженията по чл. 25, т. 20а от ЗЗВВХВС за съответствие с чл. 95, пар. 2 на Регламент (ЕС) №528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, чиито доставчици се намират на територията на област Шумен.

Извършени бяха проверки на лицата, които пускат на пазара биоциди, регистрирани на територията на РЗИ – Шумен, които към момента на проверките не бяха представили в Министерство на здравеопазването необходимите документи, доказващи съответствие с чл. 95, пар. 2 на Регламент (ЕС) №528/2012 (писма за достъп по смисъла на чл. 3 (1), буква „у“ от Регламент (ЕС) №528/2012, договори, фактури и др.), съгласно получения списък с писмо на МЗ №16-00-14/26.02.2016 с наш Вх. №890/29.02.2016 г. За констатациите своевременно е уведомено МЗ.

- През второто тримесечие на 2016 г. беше извършена тематична проверка на пуснатите на пазара на територията на област Шумен козметични продукти за гримиране за спазване изискванията и разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1223/2009 и Закона за здравето.

С проверки бяха обхванати общо 40 обекта, от които: 1 предприятие за производство на козметични продукти, 3 склада за търговия на едро с козметични продукти, 11 магазина и 25 щанда за търговия на дребно с козметични продукти.

В обектите бяха извършени 41 проверки на 46 козметични продукта (3 продукта, произведени в България и 43 продукта, внесени на територията на ЕС от трети страни. За констатирани несъответствие с нормативните изискванията беше издадено 1 предписание за актуализация на докладите за безопасност на козметични продукти и 1 предписание за спиране реализацията на козметични продукти, поради съмнение за безопасността им.

- В периода от 01 март до 31 юли 2016 г. беше извършена тематична проверка за спазване на изискванията за етикетирането на пуснатите на пазара бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води съгласно Европейското и национално законодателство.

С проверки бяха обхванати общо 87 обекта, от които: 1 цех за бутилиране на трапезна вода, 2 склада за търговия на едро с бутилирани води, 52 магазина и 32 заведения за хранене и развлечения.

В проверените обектите бяха извършени 202 проверки на различни партии и опаковки бутилирани води. Не бяха констатирани нарушения свързани с етикетирането на проверените бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

- В периода от 01 април до 30 септември 2016 г. беше извършена тематична проверка на пуснатите на пазара химични вещества и смеси, в т.ч. и биоциди за спазване на изискванията за забрана за предоставяне на масовия потребител и етикетиране на прекурсори на взривни вещества под ограничение съгласно Регламент (ЕО) № 98/2013 и ЗЗВВХВС.

С проверки бяха обхванати общо 35 обекта, от които: 5 склада на едро за съхранение и търговия на фирми с предмет на дейност внос, износ и търговия с химични вещества и смеси, вкл. детергенти, 14 селскостопански аптеки, 16 магазина за търговия на дребно, сред които специализирани магазини и щандове за продажба на миешки и почистващи препарати, магазини за строителни материали, бои и лакове.

В обектите бяха извършени 35 проверки на 97 химични вещества и смеси (азотни торове, дезинфектанти, препарати за почистване и отпушване на канали, разтворители и др.), предлагани на масовия потребител, за съдържание на прекурсори на взривни вещества под ограничение в концентрация по-висока от съответната пределна стойност, посочена в приложение I на Регламент (ЕС) 98/2013 г.

При проверката на фирми, предлагащи на пазара химични вещества и смеси за масовия потребител и за професионална употреба беше констатирано несъответствие на етикетирането, съгласно изискванията на чл. 5 на Регламент (ЕС) 98/2013 г., съотв. чл. 24 на ЗЗВВХВС. Предписани бяха мерки за ограничаване на продажбите за масови потребители и за етикетиране на веществата с подходящ етикет.

Изпратено беше уведомително писмо до Директора на РЗИ – Варна за извършване на проверка на дистрибуторите на два продукта, в които концентрацията на азотната киселина е по-висока от пределно допустимата стойност 3%, посочена в Приложение I на Регламент (ЕС) 98/2013 г..

Един вносител предприе доброволни мерки за изтегляне на продукт от пазара, изземването му от крайния потребител и преетикетирането му съгласно изискванията на чл. 5 на Регламент (ЕС) 98/2013 г. За предприетите мерки е представено уведомително писмо.

- В периода от 01 юли до 31 октомври 2016 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха тематична проверка относно чистотата на населените места.

С проверки бяха обхванати всички 151 населени места в област Шумен.

Сметосъбирането и сметоизвозването в област Шумен е организирано чрез подписване на договор от съответната община с доставчик на услугата. Всяка община в зависимост от броя на населението и естеството на отпадъците, които се генерират е заложила в договора с фирмите кратността на изпълнението на предоставяната услуга. Сметосъбиране и сметоизвозване за малките населени места е предвидено и съответно се реализира два пъти месечно и при нужда, а за големите – ежеседмично и при нужда. На територията на гр. Шумен сметоизвозването е ежедневно, като се съблюдава изготвения график по маршрут определен съвместно с общинската администрация. Утвърдените графици за сметосъбиране от общините са валидни и за четирите сезона на годината.

Съдовете за отпадъци се осигуряват от фирмата обслужваща съответната община. В малките и труднодостъпни населени места се използват основно кофи с капак тип „Мева“ за всяко домакинство и обект с обществено предназначение. В големите населени места се използват контейнери тип „Бобър“ за битови отпадъци, а за разделно сметосъбиране – екологични контейнери за хартиени, стъклени и пластмасови отпадъци.

На територията на област Шумен няма населени места, в които да се получава по-голямо струпване на хора през определени месеци в годината.

Строителните отпадъци от частни лица и фирми се изхвърлят в отредените за целта депа, съгласно сключения договор на съответната община. При кампанийно почистване на населените места се осигурява сметоизвозване извън определения по договор график.

По време на проверката не се откриха локални сметища в населените места. Поддържа

се необходимата чистота на зелените площи, улиците и другите обществени пространства в населените места.

- В периода септември-ноември 2016 г. здравни инспектори в отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха тематична проверка за спазване на забраната и ограниченията съгласно т. 27 на приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 за употреба на никел и неговите съединения в изделия или аксесоари.

За определяне съдържанието на никел са взети и изпратени за изследване през месец октомври в дирекция „Лабораторни изследвания” на РЗИ – Варна следните две проби на метални аксесоари.

- През третото и четвърто тримесечие на 2016 г. от здравните инспектори в отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен беше извършена тематична проверка за изпълнението на изискванията за водене на здравни досиета на работещите на хартиен и електронен носител по образец съгласно Приложение №6 и предаването им по служебен път в случаите по чл. 17, ал. 1 от Наредбата.

С проверката бяха обхванати 8-те служби по трудова медицина регистрирани на територията на област Шумен.

Проверените СТМ съхраняват здравните досиета на електронен носител и част от тях на хартиен носител. Всяко досие е разработено и попълнено съгласно Приложение №6 от Наредба №3.

През 2016 г. шест от СТМ са предали с приемно-предавателен протокол на друга служба здравните досиета (на хартиен и електронен носител) на работещи, които са променили местоработата си. Три от СТМ на територията на област Шумен са приели с приемно-предавателен протокол здравни досиета от други служби регистрирани извън област Шумен.

Проверените СТМ не са приемали през текущата година здравни досиета от работодател.

През годината са извършени 55 насочени проверки след писма на МЗ във връзка с получени уведомления по системата RAPEX. Търсени бяха 55 опасни козметични продукта и 31 опасни стоки в обектите за търговия с тях. При извършените проверки не беше установено наличието на опасните стоки.

През годината са постъпили 36 седмични справки по системата RAPEX, по които са търсени 306 опасни стоки в 252 обекта. При извършените проверки не беше установено наличието на опасни стоки.

ДЕЙНОСТ ПО ОПАЗВАНЕ ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

Основните задачи, по които работи отдел ПБПЗ през 2016 г. бяха:

1. Наблюдение на здравословното състояние, някои фактори на жизнената среда, начина на живот на групи от населението на регионално ниво и търсене връзка и зависимост между тях с цел прилагане на адекватни профилактични мерки и промотивни здравни мероприятия.

2. Изпълнение на дейности по Национални и регионални програми за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол и др.) и факторите на риска в околната среда.

3. Ангажиране на обществеността, НПО, областните и общинските ръководства в организацията, финансирането и организирането на дейности по здравна промоция, здравно образование и борба с вредните за здравето навици.

4. Системен контрол по спазване разпоредбите на Закона за здравето (чл. 54, чл. 55, чл. 56) за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол, Наредба № 6 от 2011 г. за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в детските заведения, Наредба № 2 от 2013 г. за здравословното хранене на децата на възраст от 0 до 3 г. в детски колективи и детски кухни, Наредба № 37 от 2009 г. за здравословното хранене на учениците и Наредба

№ 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия.

5. Активно сътрудничество със СМИ при реализиране на дейности на отдел ПБПЗ и РЗИ.

6. Организиране на масови прояви, свързани с Международни и Национални дни, посветени на здравен проблем.

7. Планиране, разработване и разпространение на съвременни печатни здравно-образователни, информационни и методични материали за нуждите на населението.

8. Осъществяване на ефективна координация на отдел ПБПЗ с местните и регионалните здравни структури, с отделите ПБПЗ от съседни области, НЦОЗА и МЗ при изпълнение на дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето.

Приоритетните целеви групи, с които работихме през годината бяха:

1. Деца от ЦДГ, ученици, студенти и хора в третата възраст.
2. Деца и ученици от етническите малцинства и ДДЛРГ.
3. Жени в активна възраст и менопауза и рискови групи по отношение на остеопорозата.

4. Медицински специалисти от ЦДГ и училищата, педагогическите съветници в училищата.

Анализи, оценки, проучвания

1. Анализ на здравословното състояние на организирани детски и ученически колективи в област Шумен през учебната 2015/2016 г.

2. Доклад за качеството на атмосферния въздух в Област Шумен за 2015 г. (по данни на РИОСВ) и анализ на здравното състояние на населението по нозологични единици, имащи доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух.

3. Анализ и оценка на храненето на учениците в 5 ученически стола за спазване изискванията на Наредба № 37/2009 г. за здравословно хранене на учениците. Оценка на храненето на децата в 3 МК и 4 ДЯ във връзка със спазването на Наредба № 2 за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни и в 6 ДГ за спазването на Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в детските заведения.

4. Национално проучване на приема на натрий сред населението в България на възраст 15-75 години чрез определяне екскрецията на натрий в урината.

5. Провеждане на трето национално проучване за оценка разпространението на свръхтегло и затлъстяване и факторите на семейната и училищната среда при деца от I клас в рамките на „Европейска инициатива на СЗО за наблюдение на затлъстяването при децата“.

6. Участие в провеждането на II етап на представително Национално проучване на концентрацията на радон в жилища в изпълнение на Националната програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население 2013 – 2017 г. за област Шумен.

7. Провеждане на организиран популационен скрининг на онкологични заболявания в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. за област Шумен, на база въведения пилотен модел по проект BG051PO001 – 5.3.02-001-C0001 „Спри и се прегледай“.

8. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1782 паралелки (за втори учебен срок на учебната 2015/2016 г. – в 71 училища и за първи учебен срок на учебната 2016/2017 г. – в 69 училища) от област Шумен.

Дейности по профилактични програми

1. При план 480 проверки по чл. 56 и чл. 56а от ЗЗ са извършени 922 проверки.
2. При план 254 проверки по чл. 54 от ЗЗ са извършени 454 проверки.
3. При план 112 проверки по Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в ДЗ са извършени 174 проверки и са издадени 5 предписания.
4. При план 18 проверки по Наредба № 2 за здравословно хранене на деца от 0-3 години са извършени 29 проверки и е издадено 1 предписание.

5. При план 46 проверки по Наредба №37 за здравословно хранене на учениците са извършени 120 проверки и са издадени 5 предписания.

Общият брой проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания е 323 бр.

6. При план 92 проверки по Наредба № 10 за спазване на седмичните разписания са извършени 115 проверки.

7. Методична помощ: при план – 180 изпълнението е 180.

8. Издадени предписания – 11 бр. Проверени предписания –12 бр.

9. Издадени актове – 4 бр. на физически лица.

10. Работа със СМИ: изготвени материали за сайта на РЗИ – 12, ел. медии – 280, преса – 108 материала, радиа – 90 информации, ТВ – 7.

11. Консултации, семинари 65/621

12. Кампании – 12 броя

13. Масови прояви – 15/1625 участника

14. Аранжирани витрини – 41

15. Видеопокази: с касети и дискове на РЗИ – 522/3946.

16. Обучения: 7/172 – обучение по връстников подход от активисти на БМЧК, на теми „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“, „Вредата от наркотиците“ и „Вредата от тютюнопушенето“.

17. Лекции и презентации – 247/4762

18. Здравно-образователни материали: получени материали – 18/1181, издадени материали – 3/2650, разпространени материали – 33/4504.

Текстуална интерпретация на цифровите показатели посочени в бюджетна програма №2 „Промоция и превенция на незаразните болести“

Дейност по профилактични програми и проекти:

1. Реализирани дейности по Национални програми по профилактика на незаразните болести – 178 бр. (беседи, презентации, кампании, работни срещи, семинари, миникампании в училища и ЦДГ, видеопокази).

2. Оценка на учебната натовареност:

3. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1782 бр. (на територията на област Шумен обекти за оценка на седмични разписания са 71 училища за II учебен срок на 2015/2016 г. и 69 училища за I учебен срок на 2016/2017 г. (3 Начални училища, 38 (37 за I учебен срок на 2016/2017 г.) Основни училища, 16 (15 за I учебен срок на 2016/2017 г.) СУ, 12 (11 за I учебен срок на 2016/2017 г.) ПГ и 3 други УЗ). Оценките са извършени за II учебен срок на 2015/2016 г. и I учебен срок на 2016/2017 г.

4. Училища, обхванати с оценка – 100%.

5. Здравно образование на населението:

6. Проведени обучителни дейности (беседи, курсове, семинари и др.) сред различни рискови и възрастови групи сред населението – 352 бр. (деца от ЦДГ, ученици, медицински специалисти, лица в неравностойно положение, пенсионери).

Изготвени информационни и методични материали – 3бр.

Разпространени – 33 (4004 бр.).

7. Проведени здравно-информационни и образователни кампании сред населението – 13 бр.: (14.02. – Ден на влюбените, 07.04 – Международен ден на здравето, 17.05. – Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН, 31 май – Световен ден без тютюн, 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите, 03.08-14.08.2015 г. - Лятна АНТИСПИН кампания, 01.08.-07.08.2015 г. – Световна седмица на кърменето, 29 септември – Световен ден на сърцето, 20 октомври – Световен ден за борба с остеопорозата, , 30 октомври – Ден на експушача, 17 ноември – Международен ден без тютюнопушене, кампания по повод Седмицата за борба със затлъстяването, 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН).

8. Участие в електронни средства за масово осведомяване – 280 бр. (информация свързана с дейността на РЗИ – Шумен).

9. Публикувани материали в пресата и интернет – 109 бр. (информация за кампании,

отбелязване.) Разпространени информационни материали – 4004 бр.

10. Предоставяне на обучение на медицински и немедицински специалисти от ЦДГ и училища (курсове, семинари и др.) – 4 бр. с медицински специалисти и 12 с медиатори от област Шумен.

11. Здравен контрол:

12. Проверки за спазване на седмичното разписание – 115 бр.

13. Проверки за спазване на забраната за тютюнопушене, за предлагане на алкохол и за пряка реклама на спиртни напитки по 33 – 1314 бр.

14. Проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания – 323 бр.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ” (ОКА)

I. Отчет за извършеното във връзка с изискванията по акредитацията на органа за контрол.

Органът за контрол при РЗИ – Шумен премина етап на преакредитация и получи от ИА БСА сертификат за акредитация като Орган за контрол от вида А, с рег. № 50 ОКА, валиден до 12.12.2018 г.

При извършване на лабораторния контрол в отдел ЛИ стриктно се спазваха изискванията на процедурите, работните инструкции и инструкциите за безопасна работа, влизаци в системата по качество на ОКА.

Средствата за измерване, които подлежаха на калибриране съгласно програмата за калибриране на СИ, бяха калибрирани. Съгласно програмата за вътрешни одити на ОКА за 2016 г. беше проведен един планов вътрешен одит и бе изготвен доклад от преглед на ръководството, с който бе запознат целия персонал на ОКА и директора на РЗИ.

Съгласно програмата за мониторинг на персонала беше направена оценка на компетентността на персонала на ОКА за практическо прилагане на изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и процедурите за контрол, като беше проведен мониторинг по съответните контролни звена.

II. Анализ и оценка на извършената от отдела дейност

През 2016 г. в отдел „Лабораторни изследвания” са извършени 16155 изследвания на 2517 проби от води, козметични продукти и храни по физикохимични и микробиологични показатели и микробиологичен контрол на производствена среда (отривки).

В отдела са извършени и 805 броя измервания на физични фактори и химични агенти в работна среда по ДЗК и по постъпили заявки от физически и юридически лица.

През 2016 г. в контролно звено „Води, козметични продукти и битови химични препарати” са изследвани 752 проби с 10053 анализа.

I. Физикохимичен контрол на води.

1. По здравен контрол

При план на лабораторното звено 342 проби с 4214 изследвания са постъпили и изследвани 497 проби с 8072 изследвания. Изпълнението е 145,32 %. Несъответстващи на изискванията на Наредба № 9 на МЗ (ДВ бр. 30/2001 г.) са 66 броя проби – 43 бр. от централни водоизточници, 13 бр. от местни и 10 бр. от басейни.

- По показатели на постоянния мониторинг от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 369 проби (4411 изследвания) при план 270 бр. проби (2930 изследвания), от които 48 проби (13%) не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г.). Нестандартните проби са предимно по показател нитрати.

- По показателите на периодичния мониторинг от централни и ведомствени водоизточници при план 51 проби (1044 изследвания) са изследвани 68 проби (3081 изследвания), от които 8 бр. проби са нестандартни. От тях в РЗИ – Варна са направени 1297 бр. анализи на води от централни водоизточници за: пестициди, бромати, трихалометани, полиароматни въгледороди, бензен, бенз/а/пирен, 1,2 дихлоретан, тетрачлоретан, тежки метали и радиологични изследвания.

- Води от плувни басейни

През отчетния период са извършени 255 броя изследвания на 51 броя проби води от

плувни басейни, от които 44 от открити и 7 от закрити. От тях 10 бр. проби с 18 анализа са нестандартни.

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

В РЗИ – Варна са изследвани 9 бр. проби – 4 бр. изворна, 4 бр. минерална и 1 бр. трапезна води с 325 анализа за химични показатели, съгласно Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Няма нестандартни проби.

2. По заявки на физически и юридически лица.

По заявки на физически и юридически лица са изследвани 142 броя проби с 1403 анализа от централни, ведомствени и местни водоизточници. Нестандартни са 12 броя проби с 16 анализа.

Извършено е изследване на 15 проби от басейни със 70 анализа. От тях 7 проби с 12 анализа са нестандартни.

В контролното звено са извършени изследвания и на 68 броя проби с 472 анализа от непитейни води.

II Физико-химичен контрол на козметични продукти и битови-химични препарати.

1. По заявка на ДЗК

В контролно звено „Води, козметични продукти и битови химични препарати” са изследвани 24 проби с 30 анализа от козметични продукти, при план 24 бр. проби с 30 анализа. Пробите са изследвани за: водороден пероксид, борна киселина, формалдехид, амоняк, сребърен нитрат, тиогликолова киселина, цинк пиритион, UV филтри – титанов диоксид, литиев хидроксид и тежки метали. Пробите за тежки метали са представени в РЗИ – Варна – 6 бр. с 12 анализа. Няма нестандартни проби.

2. По заявки на физически и юридически лица.

През отчетния период в контролното звено са изследвани 4 бр. проби от детергенти с 4 анализа.

В контролно звено „Храни” през 2016 г. е извършен физикохимичен контрол на 44 бр. проби със 151 изследвания.

През 2016 г. в **контролно звено „Санитарно микробиологичен контрол”** са изследвани 2218 проби с 5951 анализа в следните направления:

- Здравен контрол по микробиологични показатели на води, бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни, козметични продукти
- Заявки на физически и юридически лица.

I. Микробиологичен контрол на води

1. По здравен контрол

При план на отдела 365 проби с 1009 изследвания в лабораторно звено „Санитарно микробиологичен контрол” са постъпили 523 проби с 1650 изследвания.

- По показатели на постоянния мониторинг от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 369 проби при план 270, от които 38 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г.).

- По показатели на периодичния мониторинг от централни и ведомствени водоизточници са изследвани 68 проби (при план 51), от които нестандартна е 1 проба.

- Води от плувни басейни – 51 проби (255 изследвания), от които 2 проби отчетени с отклонения.

- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича”, съвместно с Басейнова дирекция гр. Варна – 15 проби с 60 изследвания, от които 2 несъответстват на допустимите стойности в Наредба № 12 (ДВ бр. 63/ 2002 г.).

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 20 проби (100 анализа). Всичките са стандартни. Пробите са изследвани в РЗИ – Варна.

2. По заявки на физически и юридически лица.

- Питейно-битови води от водопроводната мрежа – 638 проби с 1520 анализа, от които 31 проби са отчетени като нестандартни.

- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича” – 42 проби с 140 изследвания, 7 от тях несъответстват на допустимите стойности в Наредба № 12 (ДВ бр. 63/2002г.)
- Води от местни водоизточници – 23 проби (46 анализа), от които 7 проби нестандартни.
- Води от плувни басейни – 80 проби с 324 изследвания. 1 проба отчетена като несъответстваща.

II. Микробиологичен контрол на козметични продукти:

По здравен контрол са изследвани 13 проби (план 13) с 65 анализа, от които не са отчетени нестандартни.

III. Микробиологичен контрол на храни

По заявки на физически и юридически лица са изследвани 288 проби с 1525 анализа, от които 4 проби са нестандартни.

IV. Микробиологичен контрол на производствена среда в хранителни и други обекти (отривки).

По заявка са постъпили и изследвани общо 611 проби (с 651 анализа), без отклонения.

В контролно звено „Физични фактори” за отчетния период са планирани по здравен контрол и обхванати 15 пункта за мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Извършени са 90 броя измервания на шум, от които 57 са отчетени нестандартни.

За отчетния период са планирани 5 детски и 5 учебни заведения по здравен контрол и обхванати 5 детски и 5 учебни заведения, в които са извършени измервания на осветление и микроклимат. В детските заведения са извършени 90 измервания на микроклимат, от които не са отчетени нестандартни. Извършени са 24 измервания на осветление, от които са отчетени 8 нестандартни. В учебните заведения са измерени 114 броя микроклимат и 83 осветление, от които 12 брой осветление е нестандартно.

Извършени са общо 350 броя контролни определяния на микроклимат, шум и осветление по постъпили заявки от външни клиенти, от които 90 броя измервания на осветление, 156 броя измервания на шум и 104 броя на микроклимат.

В контролно звено „Химични агенти и прах” през отчетния период са анализирани 54 броя проби от въздуха на работната среда. 50 са от измерване и анализ на химични агенти и отговарят на изискванията на Наредба 13/30.12.2003 г. Четири проби са от измерване на прах и отговарят на изискванията на Наредба 13/30.12.2003 г.

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ФИНАНСОВО СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Структура и организация

• Директор на дирекция “АПФСО”	1
• Главен счетоводител	1
• Главен юрисконсулт	1
• Главни специалисти	4
• Младши специалист	1
• Изпълнители	3

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения на база указанията на МЗ план. Дирекция „АПФСО“ подпомагаше осъществяването на правомощията на директора на РЗИ-Шумен, създаваше условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършваше техническите дейности по административното обслужване.

В периода 25.08.2016 г. – 31.10.2016 г. бе извършена проверка от Инспектората на МЗ за оценка на корупционния риск в РЗИ – Шумен съгласно заповед № РД-04-10/08.08.2016 г. на министъра на здравеопазването. За резултата от проверката бе изготвен Доклад № 75-04-321/28.10.2016 г., който бе получен в РЗИ Шумен на 23.12.2016 г. Във връзка с констатираните несъответствия бе разработен план за отстраняване на факторите, които повишават корупционния риск, който ще бъде изпълняван през 2017 г.

ДЕЙНОСТИ ПО ОСНОВНИТЕ ЗАДАЧИ АМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИ И НА СЛУЖИТЕЛИ НА РЗИ

1. Организиране и осигуряване на дейността по административно обслужване на физически и юридически лица на принципа „едно гише“ и предприемане действия в съответствие с Административнопроцесуалния кодекс и Наредбата за административното обслужване - създаваше организация и осъществяваше текущ контрол върху точното и ефективното спазване на административните процедури. Общ брой административни услуги за 2016 година – **15157**, просрочени преписки няма.

Основна цел на административното обслужване на РЗИ - Шумен е подобряване достъпа до административни услуги и повишаване качеството на извършваните услуги. Ясно са разграничени административните звена на „фронт“ и „бек“ офис с цел пресичане на прекия контакт между искащия услугата и служителя, реално работещ върху предоставянето на услугата, предвид ограничаване на възможностите за корупция. Разработените процедури за предоставяните от РЗИ административни услуги с посочване на звената за административно обслужване, сроковете и таксите се актуализират своевременно при настъпили промени в тях. Указан е ясно начина, по който клиентите могат да процедират, ако не са удовлетворени от дадената административна услуга или искат да направят предложения за подобряване на обслужването. Не са получавани сигнали за корупция в поставената пощенска кутия за сигнали за корупция и в сайта на РЗИ - Шумен.

През 2016 г. са постъпили 14 заявления за предоставяне на служебна информация. По 14 от тях е предоставен свободен достъп. От постъпилите заявления 6 са от граждани, 6 от фирми и 2 от неправителствени организации, като по начин на постъпване 5 са писмени и 9 електронни.

По теми на исканата информация заявленията се разпределят, както следва:

- упражняване на права или законни интереси - 1;
- отчетност на институцията - 8;
- контролна дейност на администрацията - 5.

Исканата информация бе предоставена в срок.

Създадена бе необходимата организация за срочно завеждане и връчване на административно-наказателните преписки, предписания, заповеди, както и за изпращане на наказателните постановления за принудително събиране до НАП в сроковете, утвърдени с ДОПК.

Своевременно се изготвяха и изпращаха в МЗ „Справките за движението на АНП и постъпилите плащания по издадени наказателни постановления”.

През 2016 година са издадени и връчени 52 наказателни постановления – с 39 са наложени глоби на обща стойност 8 500 лева, а с 13 – имуществени санкции на стойност 17 000 лв. След отправени покани за доброволно плащане, глобите, наложени със 17 наказателни постановления (32,7%) на стойност 6000 лева са доброволно платени в РЗИ (срещу 10% за 2015 г.).

2. Организиране и извършване на деловодната и куриерската дейност в РЗИ, систематизиране и съхраняване на документи в съответствие с изискванията на Закона за Националния архивен фонд.

3. Изготвяне и актуализиране на длъжностното разписание и поименното разписание на длъжностите – разработваше, съгласуваше и предлагаше за утвърждаване разписанията на длъжностите и поименните разписания.

4. Организиране и участие в разработването, актуализирането и утвърждаването на длъжностните характеристики и процеса на оценяване на служителите в РЗИ.

През м. януари 2017 г. бяха проведени заключителните срещи за оценяване изпълнението на служителите. Оценени бяха 61 служители. От тях 2 получиха оценка „Изпълнението надвишава изискванията”, 59 оценка „Изпълнението напълно отговаря на изискванията”. Няма подадени възражения до контролиращ ръководител от служители, които не са съгласни с дадената им оценка. На 6 служители не е извършено оценяване поради липса на действително отработени най-малко 6 месеца в периода на оценяване.

Подписаните и попълнени формуляри за оценка на изпълнението на длъжността се съхраняват в личните досиета на служителите.

5. Звеното по човешки ресурси организира и отговаря за създаването, съхраняването и актуализирането на трудовите и служебните досиета на служителите в РЗИ, издава и попълва трудовите и служебни книжки, съхранява служебните книжки, като трудовите книжки се съхраняват след изрично писмено съгласие от служителя.

6. Организиране на цялостния процес и участие в подготовката и провеждането на конкурси за заемане на длъжности по трудово и по служебно правоотношение, организиране извършването на конкурентен подбор за свободните длъжности; организиране и отговорност за правилното провеждане на процедурите по назначаване, преназначаване, преместване, заместване, съвместяване и освобождаване от работа на служители; организиране, подготвяне и оформяне на всички документи по движението, регистрацията и отчисляването на персонала, нает по трудово и по служебно правоотношение.

През 2016 г. бяха проведена 1 конкурсна процедури за назначаване на държавни служители в РЗИ-Шумен (началник отдел „ПЕК“, дирекция „Надзор на заразните болести“).

През 2016 година бе обявен конкурс за длъжността „Заместник- директор на РЗИ-Шумен“ по Кодекса на труда, който бе прекратен поради липса на кандидати за длъжността.

Управлението на човешките ресурси в РЗИ-Шумен се осъществяваше при спазване разпоредбите на Кодекса на труда, Закона за държавния служител, Закона за администрацията, Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, всички подзаконовни нормативни актове, регламентиращи трудовите и служебните правоотношения.

7. Изразяване на становища за законосъобразността на проектите на актове по Административнопроцесуалния кодекс и на актовете и наказателните постановления по Закона за административните нарушения и наказания. Главният юрисконсулт изготвяше становища по проекти на нормативни актове, за изменение на други нормативни актове, становища по тълкуване и приложението на различни правни норми.

8. Разработване на предложения за решаване на правни проблеми, свързани с дейността на РЗИ. Директорът на дирекция и главният юрисконсулт даваха становища по различни казуси, запознаваха ръководството на инспекцията с новоприети или изменени нормативни актове, които са свързани с дейността на инспекцията.

9. Изготвяне на договорите, по които РЗИ е страна – главен юрисконсулт участваше при съставянето и сключването на договори и задължително даваше мнение по законосъобразността им, като ги парафираше, а при несъгласие излагаше мотивирано мнение.

10. Осъществяване на процесуално представителство пред органите на съдебната власт и Комисията за защита на конкуренцията, Комисията за защита на личните данни и Комисията за защита от дискриминация.

През 2016 г. в съда са обжалвани 5 наказателни постановления, от които 3 са потвърдени и 2 са отменени. Обжалваните постановления са по Закона за здравето.

ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

1. Изготвяне на план за бюджетните средства, необходими за дейността на РЗИ.

2. Осъществяване на финансово-счетоводното обслужване на РЗИ и предприемане действия за своевременно събиране вземанията на РЗИ и тяхното администриране.

Функции, свързани с финансово-счетоводното обслужване на РЗИ-Шумен:

а. Контролна

- извършване на предварителен, текущ и последващ контрол върху бюджетните разходи;

- контролиране на поддържането, опазването, съхраняването и необходимата отчетност на наличната материална база.

б. Организационна

- организиране на счетоводната отчетност на РЗИ;

- организиране на своевременно, вярно и точно отразяване на финансово-счетоводната информация в съответствие с нормативните изисквания;

- организиране на дейностите по събиране на реализираните приходи от такси и услуги в РЗИ;

- организиране на своевременно събиране вземанията на РЗИ.

в. Информационна

- осигуряване икономическа информация за осъществяване на управленските функции;
- предоставяне на информация на трети лица, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

г. Аналитична

- анализиране вземанията и задълженията на РЗИ, събираемостта на глобите и имуществените санкции;

- планиране на бюджетните средства, необходими за цялостната дейност на РЗИ.

Финансирането на РЗИ - Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания;
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите;
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

3. Организиране провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки - осигуряване условия за прозрачно провеждане на процедури за обществени поръчки.

СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Организиране на стопанското и транспортното обслужване в РЗИ. Дирекцията поддържаше автомобилния парк на РЗИ в добро техническо състояние, представяше моторните превозни средства пред КАТ на годишни технически прегледи, организираще материално-техническото снабдяване, организираще извършването на основните и текущите ремонти на инспекцията, следеше за поддържането, опазването, съхраняването и необходимата отчетност на наличната материална база. Ежегодно преди отоплителния сезон се извършва профилактика на инсталацията от специализирана фирма.

Не е допуснато възпрепятстване на дейността на специализираната администрация, поради неосигуряване на необходимите ремонтни дейности, материали и консумативи.

Автопаркът на РЗИ – Шумен е съставен изключително от стари и амортизирани МПС. Първите три коли са закупени като употребявани, последният лек автомобил, придобит като нов е закупен преди повече от осем години.

След многогодишна експлоатация, тези автомобили са с изчерпан експлоатационен ресурс, често аварират, което налага множество ремонти, обхващащи смяна на компоненти и детайли. Честа практика е констатирането на необратими процеси на износване и стареене, проблем е наличието на интензивна корозия.

Всичко това води и до по-големи разходи за поддръжка на автомобилите – през 2015 година са изразходвани 3 348 лева за ремонт на автомобилите, а през 2016 г. – 2405 лв. Средствата, които се отделят за ремонт и поддръжка на автомобилите надвишават балансовата им стойност. Тъй като моделите са стари, осигуряването на резервни части също става трудно.

2. Организиране и контролиране на дейностите по осигуряване на пожарна и аварийна безопасност в инспекцията. Организирана бе правилната експлоатация на техническите системи (пожароизвестителната техника), полагани бяха грижи се за изправното състояние на пожарогасителната техника. Извършен беше основен ремонт на ел. табло на инспекцията.

3. Организиране и контролиране на дейностите, свързани с осигуряването на

здравословни и безопасни условия на труд. Съвместно с обслужващата служба по трудова медицина се извърши оценка на риска на работните места, осигурени бяха лични предпазни средства и работно облекло.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Създаване и поддържане на публични регистри и база данни и поддържане интернет страницата на РЗИ в актуално състояние. Главният специалист „ОБД и ОСД“ създаваше и поддържаше публичен регистър на обектите с обществено предназначение, внасяше коректно данни в регистъра на дирекция „Обществено здраве“, а Главен специалист „ЧР и ТРЗ“ своевременно актуализираше информацията на електронната страница на РЗИ-Шумен.

В изпълнение на Наредбата за условията и реда за водене на Регистъра на административните структури и на актовете на органите на изпълнителната власт определените служителите своевременно извършваха вписвания на промените в структурата на РЗИ, регулаторните режими и конкурсите.

2. Организиране на работата с електронни документи, предоставянето на административни услуги по електронен път и обмена на електронни документи между административните органи. Разработен е модул за електронни услуги към електронната страница на инспекцията и са внедрени 14 броя електронни услуги.

3. Съгласуване и осъществяване на автоматизирания обмен на данни с национални и ведомствени информационни системи и интеграцията в единната комуникационна инфраструктура на администрацията – изпращане на електронно подписани документи на различни административни структури.

4. Организиране, контролиране и отговорност за поддържането, изправността и сигурността на автоматизираната информационна инфраструктура на РЗИ - локални мрежи, комуникационно оборудване, компютърна техника и др. Дирекцията осигуряваше информационните връзки и комуникации на инспекцията, организираше работата с компютърната техника, снабдяваше всички дирекции с необходимите им компютърни консумативи, контролираше икономичното им използване.

КВАЛИФИКАЦИЯ

От планираните 23 курса и индивидуални обучения са осъществени 14 (60,8%), 1 курс е отложен и 8 са непроведени поради обективни причини. През годината бяха проведени извън планираните 5 обучения, 6 семинара и 6 работни срещи. Представители на инспекцията взеха участие и в 2 конгреса и 1 конференция.

ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ

През годината се работеше по поддържане на разработените и въведени програмни продукти:

1. Регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите на област Шумен;
2. Регистър на лицата практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве;
3. Регистър на съобщенията за смърт;
4. Регистър на детската смъртност;
5. Регистър на лицата, изразили несъгласие за донорство след смъртта;
6. КМЕД +;
7. Регистър на съобщенията за суицидно действие;
8. Програма за следене имунизационният статус на новородените деца в областта;
9. Програма за следене движението на биопродуктите за отдел “ПЕК”;
10. Софтуерен продукт за отчитане дейността по държавния здравен контрол;
11. Софтуерен продукт за следене и отчитане на заразните заболявания в отдел “ПЕК”;
12. Деловодна програма “ДЕЛО +”;
13. За спазване сроковете на отговори до МЗ и други институции;
14. Вътрешен контрол на решенията на Дирекционния съвет;
15. Вътрешен контрол за отговори на жалбите;

16. Програма за квалификация на кадрите.

ОЦЕНКА НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период Регионална здравна инспекция - Шумен извърши значителна дейност както като количество така и за подобряване на формите и ефективността на работа. Съобразно кадровия потенциал и професионалната квалификация на служителите усилията бяха насочени към провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания и осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност. Работи се за подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол, както и за разширяване на инициативите за промоция на здраве и повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

ДИРЕКТОР РЗИ ШУМЕН:.....
(Д-р Пепа Калоянова)